

Gyakran Ismételt Kérdések

a törlesztési moratóriummal, valamint a pandémiával összefüggő felügyeleti intézkedésekkel kapcsolatosan
41. hét

Tartalomjegyzék

I.	Általános kérdések.....	1
II.	Folyószámla-hitelkeretekkel, hitelkártyákkal kapcsolatos kérdések	18
III.	Lakás-takarékpénztári termékekkel kapcsolatos kérdések	21
IV.	Állami kamattámogatással kapcsolatos kérdések	21
V.	Pénzügyi lízinggel kapcsolatos kérdések	22
VI.	A Kézizálogkölcsonőkkel kapcsolatos kérdések.....	23
VII.	A THM maximum alkalmazásával kapcsolatos kérdések.....	24
VIII.	Pénzügyi vállalkozásokkal kapcsolatos kérdések.....	25
IX.	Követeléskezeléssel kapcsolatos kérdések.....	26
X.	Panaszkezeléssel és ügyintézással kapcsolatos kérdések.....	28
XI.	Vezetői körlevelekkel kapcsolatos kérdések	29
XII.	Rövidítések jegyzéke	30

I. ÁLTALÁNOS KÉRDÉSEK

I.1. A moratóriummal érintett ügyleteknél mi a követendő a moratórium felfüggesztésének (opt-out nyilatkozás) végrehajtása során az eltérő törlesztési formákra (átutalás, befizetés, beszedés) és az egyes hiteltípusokra (pl. jelzáloghitel, hitelkártya) tekintettel?

Publikálva: 2020.04.30

Az egyes hiteltípusokra lebontott álláspontot megelőzően általánosságban elmondható, hogy amennyiben az ügyfél saját kezdeményezésére befizeti (átutalja, készpénzben befizeti) a szerződés szerinti esedékes összeget, az az arra utaló magatartása, hogy nem kíván élni a fizetési moratóriummal, azonban az csak az adott törlesztőrészlet tekintetében irányadó. Tehát az esedékes törlesztőrészletek megfizetésével hónapról hónapra jelezheti az intézmény felé további törlesztési szándékát. Csoportos beszedés esetén mindenképp szükséges az ügyfél nyilatkozata, amennyiben nem kíván élni a fizetési moratóriummal.

Amennyiben az ügyfél minden törlesztőrészlet vonatkozásban szeretné jövőbeli fizetési szándékát megerősíteni, például csoportos beszedési megbízások esetén, úgy arról nyilatkozhat előre, de az nem érinti a moratórium hatályát. Csoportos befizetési megbízások esetén a teljes moratóriumra vonatkozó általános nyilatkozat hiányában célszerű lehet az ügyfelet minden havi beszedés előtt rövid idővel nyilatkoztatni arról, hogy szeretne-e törleszteni annak elkerülése érdekében, hogy indokolatlanul kerüljenek levonásra a törlesztőrészletek.

Az egyes hiteltípusok esetére is kifejtjük a fentieket:

- Jelzálog-, személyi- és gépjárműhitel/lízing esetén
 - amennyiben utalással, befizetéssel (aktív fogyasztói magatartás) érkezik a célszámlára a törlesztés, az átutalás, illetve befizetés a fizetési moratórium mellőzésére vonatkozó szándékot fejezi ki, ráutaló magatartásként. Ugyanakkor szükséges kezelni azt a helyzetet, amikor a törlesztéssel „csak késik” az ügyfél, azaz, ha a törlesztési naphoz képest „néhány nappal” később

törleszt. Ez esetben az a méltányos és a szabályozás szellemiségével összhangban lévő eljárás, ha a késett törlesztőrészletet az intézmény határidőben teljesítettnek tekinti.

- a csoportos beszedés esetén (a hitelszerződések zöménél) a nyilatkozat előzetes megtétele szükséges a normál törlesztési ütem fenntartásához, de biztosítani kell a nyilatkozat visszavonásának lehetőségét.
- Folyószámlahitel esetén a beérkező összeget – a konstrukció sajátossága miatt – nem lehet ráutaló magatartásként elfogadni, itt külön nyilatkoztatás szükséges, és biztosítani kell a nyilatkozat visszavonásának lehetőségét is.
- Hitelkártya esetén mérlegelendő szempont, hogy a lehívott hitelkeret feltöltésére részben vagy teljes egészében sor kerül, valamint a feltöltés/törlesztés milyen művelettel (átutalással, esetleg csoportos beszedéssel) történik. Mindezekre tekintettel itt is külön nyilatkoztatás szükséges, és biztosítani kell a nyilatkozat visszavonásának lehetőségét is.
- Általánosságban elvárás, hogy az egyes termékekre vonatkozó nyilatkozattételről, illetve annak visszavonásáról is feltűnő, transzparens tájékoztatást helyezzenek el az intézmények a honlapjuk főoldalán. Emellett a nyilatkozat megtételére és visszavonására is olyan lehetőségeket biztosítsanak, hogy azok távolról, személyes megjelenés nélkül is megtehetőek legyenek.

A moratórium alatti első törlesztőrészletek kezelése:

A rendszerek átállítása alatt csoportos beszedéssel beszedett törlesztőrészleteket vissza kell fizetniük az intézményeknek, azonban, ha az ügyfél utána átutalja, illetve befizeti azt, akkor azt úgy kell tekinteni, hogy a beszedett, de visszautalt, illetve ismételten befizetett összeg tekintetében nem kíván élni a fizetési moratóriummal. Erre az esetre más megoldás operációs korlátok miatt meglátásunk szerint nem kivitelezhető a rendelkezésre álló rövid idő miatt, de ha a van olyan megoldást, amely a fizetni kívánó ügyfelek esetében visszautalás nélkül oldja meg a helyzetet, azt lehet alkalmazni, azzal, hogy ez a megoldás semmiképp nem eredményezheti olyan helyzet kialakulását, amelyben a vissza nem utalt összeg automatikusan – az adós hozzájárulásának kikérése nélkül – egy későbbi, a moratórium hatályát követő törlesztőrészletre kerül elszámolásra.

I.2. A 2020. évben lejáró rulírozó hitelek és beruházási hitelek az év végéig kell meghosszabbítani?

Publikálva: 2020.04.30

A 2020. december 31-ig „lejáró” rulírozó és beruházási hitelszerződések esetében is alkalmazandó a moratóriumi hosszabbítás, melynek tekintetében az I.11. pontban foglaltak az irányadóak.

I.3. Az ügyfelek tájékoztatására vonatkozóan melyek az MNB elvárásai?

Publikálva: 2020.04.30.

A fogyasztó ügyfelekkel rendelkező pénzügyi intézmények fogyasztóvédelmi kapcsolattartóinak megküldésre került az erre vonatkozó alábbi elvárás azzal, hogy az MNB a bankok részéről kéri a megküldeni szándékozott levelek tervezett szövegét az MNB fogyasztóvédelmi felügyelői részére előzetesen megküldeni. Az ügyfelek tájékoztatására irányuló MNB elvárások:

Általános tartalom:

- a 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet 1. §-a értelmében a 2020. március 18. napján huszonnégy órakor fennálló szerződések alapján már folyósított lakossági hitel-, kölcsön-, illetve lízingszerződések, illetve munkáltatói kölcsönök esetében automatikusan, a jogszabály erejénél fogva fizetési haladékat kap az ügyfél, amellyel, ha élni kíván, nincs további teendője;

- az ügyfél által a moratórium lejáratát követően fizetendő törlesztőrészek összege nem növekszik a moratórium lehetőségének igénybevétele miatt, ami a futamidő moratórium időtartamánál hosszabb időre szóló meghosszabbításával kerül biztosításra;

- a fizetési moratórium ellenére az ügyfélnek joga van valamennyi, az adott hitelnyújtónál lévő, vagy csak az egyes, általa megjelölt szerződése tekintetében az eredeti szerződéses feltételek szerint teljesíteni. Ennek keretében információ arról, hogy

- a szerződéses feltételek szerinti átutalás és befizetés az ügyfélre nézve – bármiféle egyéb, aktív ügyfél-közreműködés nélkül – azt jelenti, hogy adott törlesztőrészlet esetében a fizetési moratórium lehetőségét nem kívánta igénybe venni az átutalt vagy befizetett törlesztőrészlet tekintetében.

- mivel a hitelnyújtó a szerződés szerinti törlesztőrészek megfizetésének csoportos beszédési megbízás útján való teljesítését leállította a fizetési moratóriumra tekintettel, ezért a beszédés újraindításához az ügyfélnek tájékoztatnia kell a hitelnyújtót fizetési szándékáról (Tájékoztatás).

- amennyiben az ügyfél az eredeti szerződéses feltételek szerint kíván teljesíteni, a moratórium időtartama alatt viszont mégis élni kíván a fizetési moratórium lehetőségével, úgy ahhoz a fizetési moratórium időtartama alatt bármikor joga van, e joga pedig nem kötött semmilyen további cselekményhez (pl. nyilatkozat megtételéhez), illetve e jogának gyakorlásával a fizetési késedelem következményei sem kerülhetnek alkalmazásra:

- kiemelendő, hogy az átutalások, befizetések teljesítésének beszüntetése esetén, valamint csoportos beszédési megbízások esetében, amennyiben nem áll rendelkezésre a törlesztőrészlet fedezete, a késedelem jogkövetkezményei nem állnak be, hanem automatikusan a fizetési moratórium szabályai lépnek hatályba az ügylet tekintetében;

- a törlesztőrészlet pontos összegéről az ügyfél mely dokumentumokban, mely fórumokon szerezhethet megfelelő információt.

Információk a fizetési moratórium mellőzésével kapcsolatos Tájékoztatás benyújtásával kapcsolatban:

- Amennyiben az ügyfél a fizetési moratórium időszaka alatt egy adott hónapban a szerződés szerinti törlesztőrészletet átutalja vagy befizeti a hitelnyújtó részére, az – ráutaló magatartással – az ügyfél arra vonatkozó magatartásának minősül, hogy adott havi törlesztőrészlet tekintetében a fizetési moratóriumot mellőzi.

- A csoportos beszédési megbízás útján való teljesítés esetén a fizetési moratórium mellőzésére irányuló Tájékoztatásban feltüntetni szükséges adatok:

- az ügyfél beazonosításához szükséges személyes adatok:

- név, születési név,
- születési hely, dátum,

- az ügyféllel történő kapcsolattartáshoz szükséges adatok:

- telefonszám,
- e-mail cím,

- az ügyfél ügyleteire vonatkozó adatok:

- szerződésszám(ok) (emellett figyelemfelhívás arra, hogy ügyfél mely dokumentumokban, hol tudja megtalálni ezen adatot),

- Azon csatornák megjelölése, amelyen:

- az ügyfél benyújthatja a Tájékoztatást,

- az ügyfél a korábban benyújtott Tájékoztatóban közölt módosulását jelezni tudja *[legalább a benyújtásra lehetőséget biztosító csatornák, de lehetőség szerint minden egyéb lehetséges módon biztosítsanak a hitelnyújtók lehetőségét]*

- Adatkezelési tájékoztató,
- Információ arról, hogy a Tájékoztató feldolgozását követően a hitelnyújtó visszajelzést küld az ügyfél részére (és esetlegesen lehetőség biztosítása arra, hogy ügyfél meg tudja jelölni, milyen elérhetőségén kéri a visszajelzést). *[Amennyiben a Tájékoztató a hitelnyújtó honlapján – tehát nem internet bankon keresztül, azonosított módon - keresztül kerül benyújtásra, szükséges a tájékoztató valódiságának ellenőrzése az ügyfél – általa megadott elérhetőségek valamelyikén történő – felkeresésével.]*

I.4. Elegendő-e, ha csak az adós tesz nyilatkozatot a törlesztés folytatásáról?

Publikálva: 2020.04.30.

A 47/2020. Korm. rendelet a törlesztés szerződés szerinti folytatását az adós jogaként határozza meg. A fizetési moratórium mellőzése érdekében elegendő, ha az egyetemleges kötelezettek (adós-adóstárs) közül csak az egyik nyújt tájékoztatást a pénzügyi intézmény részére, figyelemmel arra, hogy ezen cselekmény hátrányos következményekkel nem jár egyik kötelezett számára sem. Ugyanis egy esetleges nemfizetéssel az ügylet a moratórium hatálya alá kerül, mivel az adós moratórium alatti nemfizetése a moratórium (opt-in) igénybevételére vonatkozó nyilatkozatnak tekintendő.

I.5. A veszélyhelyzet alatt legalább az egyoldalú jognyilatkozatok, az egyes ügyletekhez kapcsolódó igazolások és bemutatandó dokumentumok (pl. közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés vagy babaváró kölcsön esetén a gyermek megszületését igazoló okiratok, a szüneteltetés kérése vagy akár a moratóriummal kapcsolatos jognyilatkozatok) titkosítás nélküli e-mail-en is befogadhatók-e az intézmények kockázati döntése és mérlegelése alapján?

Publikálva: 2020.04.30.

IT biztonsági kockázat mellett támogatható. Ugyanakkor szükséges ellenőrizni (például telefonon keresztüli kontroll), hogy az e-mail küldő személye egyezik-e az ügyféllel.

I.6. Ha az ügyfél nem kíván élni a fizetési moratórium jogszabály által biztosított lehetőségével, erről tájékoztatnia szükséges a hitelezőt annak érdekében, hogy az a törlesztőrészt (pl.: csoportos beszédessel) leemelhesse. Az ügyfelek nyilatkozatainak feldolgozása és a rendszerekbe történő beállítása több napot is igénybe vehet. Kérdés, hogy erre az esetkörüly milyen iránymutatást ad az MNB

Publikálva: 2020.04.30.

Az intézményi operációs működésből eredően természetszerű, hogy bizonyos időbe telik a nyilatkozatok feldolgozása. Mindegyik fél érdeke, hogy ez az idő minél rövidebb legyen, ezért az intézmény mindenkor törekedjen arra, és olyan megoldásokat alkalmazzon, amelyek biztosítják a nyilatkozatok lehető leghamarabb, de maximum 3 munkanapon belül történő feldolgozását. Elvárt továbbá, hogy az így meghatározott időpontig befogadott nyilatkozatban foglaltakat az intézmény az adós szándékának megfelelően érvényesítse.

Mindemellett az MNB elvárja, hogy az intézmények általános tájékoztatóikban, valamint a fizetési szándék jelzését követően haladéktalanul hívják fel az adósok figyelmét a nyilatkozatok feldolgozásának időigényességére. Amennyiben az ügyfél az adott hónapban esedékes törlesztőrészletet átutalással, vagy befizetéssel – akár késedelmesen – törleszti, az MNB elvárja az intézményektől, hogy az átutalást, illetve a befizetést az adott havi törlesztési kötelezettség teljesítéseként, és adott hónapban a moratórium mellőzéseként értékelje.

I.7. Hogyan kell kezelni azt az esetet, hogy ha az ügyfél arról nyilatkozott, hogy nem kíván élni a moratóriummal (opt out-ban van), de nem teljesít fizetési esedékességkor, vagy csoportos beszedés esetén nincs elegendő fedezet a számláján?

Publikálva: 2020.04.30.

A vonatkozó kormányrendelet nem tartalmazza erre az esetkörre rendelkezést, ezért álláspontunk szerint beszedések esetében a szerződéses környezetben foglalt rendelkezéseknek (üzletszabályzatnak, ÁSZF-nek, stb.) megfelelően kell eljárni. Vagyis, ha például az intézmény ezen rendelkezések szerint az adott havi törlesztőrészlet esedékességét követő 10 napig emelte le automatikusan a törlesztőrészletet, akkor ezt követően is ennek megfelelően járjon el. Az adóst pedig ezen időszak elteltétől – de legkésőbb a következő törlesztőrészlet esedékességéig – terjedő időszak eredménytelen eltelte esetén tekintse ismételt fizetési moratórium alatt állónak, azzal, hogy késedelmi kamatok, díjak felszámítására ezen törlesztőrészlet esetében sincs lehetőség a fizetési moratórium időtartama alatt.

Amennyiben a szerződéses rendelkezések a fentiek kapcsán iránymutatást nem rögzítenek, jó gyakorlat, ha az intézmény 1-2 napos, legfeljebb 5 munkanapos türelmi időt biztosít a havi törlesztőrészletek megfizetése esetében, azaz, ha az ügyfél ezen türelmi időn belül megfizeti a havi törlesztőrészletet, a fizetési kötelezettséget az intézmény határidőben teljesítettnek tekinti. Jó gyakorlat továbbá, ha ezen időszakban az intézmény felveszi a fogyasztóval a kapcsolatot a fizetési szándékát illetően.

Az ügyfél aktív magatartását (pl. átutalás, befizetés) igénylő teljesítések elmaradása esetén az ügylet automatikusan a fizetési moratórium hatálya alá kerül.

I.8. Hogyan alakul a biztosítékok (garancia, zálogjog) sorsa a fizetési moratóriumra tekintettel, az akadály-e a szükséges további biztosítékok megkövetelésének?

Publikálva: 2020.04.30.

A koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről szóló 47/2020. Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése rendelkezik arról, hogy a szerződések teljesítési határidejének módosulása a szerződést biztosító járulékos és nem járulékos mellékkötelezettségeket is módosítja. E rendelkezés irányadó arra az esetre is, ha a garanciaszerződés lejárt volna év vége előtt: ennek futamideje a moratóriummal ugyanúgy kitolódik és meghosszabbodik. Valamint a készletfinanszírozó hitelek esetén is megfelelően alkalmazandó: a hitelnyújtó nem köteles zálogjogának törlesztésére, a közraktári jegy kiadására mindaddig, amíg az adós nem teljesítette fizetési kötelezettségét.

Mindezek mellett az MNB álláspontja szerint, amennyiben a hitelnyújtó megállapítja, hogy kiegészítő fedezetre van szüksége (a moratóriumtól független ok miatt), úgy a fizetési moratórium nem akadályozza annak, hogy a hitelnyújtó további biztosíték bevonását követelje meg.

I.9. Mi a követendő eljárás a moratórium lehetőségét kihasználó ügyfelek további hitelezése tekintetében? Hitelezék-e őket az intézmények úgy, mintha nem is lett volna moratórium, vagy prudenciális megfontolásokat követve alapvetően legyenek szigorúbbak a jövőben ezekkel az ügyfelekkel szemben?

Publikálva: 2020.04.30.

Az MNB elsődleges fontosságúnak tartja, hogy a koronavírus-járvány kapcsán kialakult rendkívüli helyzetben, illetve az azt követő időszakban a pénzügyi közvetítő rendszer képes legyen továbbra is ellátni gazdaságfinanszírozó szerepét stabil működés mellett. Ezért elvárja, hogy a pénzügyi intézmények a hitelezési aktivitást továbbra is tartsák fenn, azaz a megfelelő hitelképességgel rendelkező ügyfelek részére továbbra is biztosítsák a szükséges forrásokat, azok kérelmeinek befogadását ne utasítsák el a személyes ügyintézés lehetetlenségére hivatkozva. A hitelezéshez szükséges források biztosítása érdekében az MNB több likviditást és hitelezési aktivitást növelő intézkedést is hozott, így az NHP Hajrá termék bevezetését, kötelező tartalék szintjének nullára csökkentését, hitel és értékpapír fedezet melletti forrás nyújtását, stb. A moratórium kapcsán az MNB hangsúlyozza, hogy az ideiglenes nem fizetés lehetőségével élő ügyfelek számos esetben nem elsősorban a fizetőképességük romlása miatt, hanem a jogszabályi lehetőségekkel élve szüneteltetik törlesztéseiket, és az így felszabaduló forrásaikat a kialakult helyzetben más tevékenységük finanszírozására fordítják, ezért nem lehet őket egyértelműen rossz adósként elkönyvelni, helyzetük minden esetben egyedileg vizsgálandó.

Az MNB tehát elvárja a pénzügyi intézményektől a lakossági és a vállalati ügyfélkör további finanszírozását azzal, hogy a hitelek előkészítése és a kockázatvállalási döntések meghozatala során kellő körültekintéssel járjanak el, és vegyék figyelembe a koronavírus-járvány kapcsán kialakult helyzet adott ügyfél gazdálkodására, illetve hosszútávú jövedelmezőségére gyakorolt hatását is.

I.10. Várható-e részletszabályok meghatározása arra vonatkozóan, hogy a moratóriummal érintett ügyfelek esetében hogyan kell eljárni a nem-teljesítés, átstrukturálás meghatározása során?

Publikálva: 2020.04.30.

A 47/2020. Korm. rendelet által kihirdetett fizetési moratórium nem eredményezi automatikusan az érintett kitétségeknek a CRR szerinti default, a nem teljesítő kitétségre és az átstrukturált követelésre vonatkozó prudenciális követelményekről szóló 39/2016. (X. 11.) MNB rendelet szerinti nemteljesítő, illetve átstrukturált követelés kategóriákba történő átsorolását, továbbá az IFRS 9 sztenderd alkalmazásában a hitelkockázat növekedésének kötelező megállapítását, a Stage 2 kategóriába történő átsorolást. Mindezeket illetően minden kitétség esetében egyedileg szükséges megállapítani az átsorolás szükségességét.

Ezt fogalmazta meg az Európai Bankhatóság által 2020. március 25-én megjelentetett közleménye, valamint részben a 2020. április 2. napján megjelent ajánlása is, és az MNB által a közeljövőben – várhatóan 2020. II. negyedév végéig – kiadandó vezetői körlevélben is ez az álláspont kerül majd – további részletszabályok megfogalmazása mellett – megerősítésre.

I.11. Az év közben lejáró hitelszerződések a teljes moratórium időszakával hosszabbodnak meg, vagy csak azzal az időtartammal, amennyi a futamidőből a moratórium kezdő időpontjában még hátravan?

Publikálva: 2020.04.30.

A futamidő minimum annyival hosszabbodik meg, amennyi a moratórium beálltakor az eredeti futamidőből még hátra volt, és a felhalmozódott kamat- és díjtartozások függvényében lesz hosszabb (a futamidő

meghosszabbodásakor az a rendelkezés az irányadó, miszerint a fizetési moratórium lejártát követően a futamidő úgy hosszabbodik meg, hogy az esedékessé váló törlesztőrészlet és a fizetési moratórium alatt keletkező részletekben megfizetendő kamat és díj összege együttesen ne haladja meg az eredeti szerződés szerinti törlesztőrészletek összegét).

I.12. Terhelik-e a késelem jogkövetkezményei azokat az ügyfeleket, akik a fizetési moratórium időtartama alatt kilépnek a fizetési haladék hatálya alól, és befizetési kötelezettségüknek késedelmesen tesznek eleget?

Publikálva: 2020.04.30.

A késelem jogkövetkezményei a fizetési moratórium időtartama alatt nem terhelik az ügyfeleket, így sem az úgynevezett türelmi időszakban, sem pedig attól függetlenül nincs jogkövetkezménye a késedelmes teljesítésnek.

I.13. Az építkezés ütemét követő, készültségi fokhoz igazodó, szakaszos folyósítású hitelek kezelhetőek-e oly módon, hogy az intézmény a 2020. március 18., 24:00 órakor még nem folyósított részek vonatkozásában is biztosítja az ügyfelek számára a fizetési moratóriumot.

Publikálva: 2020.04.30.

A 47/2020. Korm. rendelet alapján a fizetési moratórium nem vonatkozik a 2020. március 18.napján, 24:00 követően folyósított hitelrészletekre, így azokból eredő fizetési kötelezettségekre.

Mindemellett jó gyakorlat, ha az intézmény a 2020. március 18. napján, 24:00 órakor még nem folyósított részek vonatkozásában is biztosítja az ügyfelek számára a fizetési moratóriumot, és ezáltal a szerződések egységes, átlátható kezelését.

I.14. A 47/2020. Korm. rendelet úgy fogalmaz „*ha a felek eltérően nem rendelkeznek*”. Alkalmazandó-e ez a szabály a megállapodással és már eleve könnyített feltételek mellett teljesítő szerződésekre is?

Publikálva: 2020.04.30.

A felek eltérő rendelkezése a fizetési moratórium alkalmazása tekintetében értelmezendő, tehát az említett rendelkezés a felek fennálló szerződés kapcsán korábban kötött, módosító megállapodásai vonatkozásában nem bír relevanciával. A moratórium minden fennálló szerződésből eredő tőke-, kamat- és díjfizetési kötelezettségekre fennáll függetlenül attól, hogy az késedelmes-e. Amennyiben felmondásra került a szerződés a moratórium előtt, úgy arra nem vonatkozik a moratórium.

I.15. A moratórium kiterjed-e a vásárolt követelésekre?

Publikálva: 2020.04.30.

A vásárolt követelések tekintetében az adós személyében változás nem történik, így a követelés engedményezésének ténye nem bír befolyással a fizetési moratórium hatályára, amennyiben a szerződés nem került felmondásra. A moratórium minden fennálló szerződésből eredő tőke-, kamat- és díjfizetési kötelezettségekre fennáll függetlenül attól, hogy az késedelmes-e. Amennyiben felmondásra került a szerződés a moratórium előtt, úgy arra nem vonatkozik a moratórium.

I.16. A törlesztőrészletek emelkedésének tilalma kiterjed-e az átstrukturált vagy eleve csökkentett törlesztőrészletet fizető adósokra is? Mit jelent ez az elvárás azon adósok tekintetében, akiknek átmeneti fizetési könnyítés miatt a törlesztőrészletek egy részét kell csak teljesíteni, és az átmeneti időszak lejárta után eleve emelkedett volna a fizetendő összeg (*moratórium utáni törlesztőrészlet összege és futamidő*)?

Publikálva: 2020.04.30. *(dólt betűtípussal jelölt résszel kiegészítve: 2020.06.30-án)*

A 62/2020. Korm. rendelet úgy fogalmaz, hogy a fizetési moratórium lejártát követően a futamidő úgy hosszabbodik meg, hogy az esedékessé váló törlesztőrészlet és a fizetési moratórium alatt keletkező részletekben megfizetendő kamat összege együttesen ne haladja meg az eredeti szerződés szerinti törlesztőrészletek összegét.

A kérdésben hivatkozott megállapodásokban meghatározott törlesztőrészletekhez szükséges igazítani a moratórium letelte után fizetendő törlesztőrészletek összegét.

Álláspontunk szerint amennyiben a szerződés szerint a moratóriumot követően is fennállna az alacsonyabb törlesztési lehetőség, úgy erre az időtartamra is az alacsonyabb törlesztőrészlet alapján kellene megállapítani a moratórium utáni törlesztőrészleteket azzal, hogy amikor lejár a csökkentett összegű törlesztési lehetőség, úgy ismét az eredeti törlesztőrészletekhez igazodik a törlesztőrészlet-maximuma.

Álláspontunk szerint a 62/2020. Korm. rendelet 2.§ (2) és (3) bekezdése (a fizetési moratórium ideje alatt felhalmozódott kamatot a hátralévő futamidőben esedékes törlesztőrészletek egyenlő részletekben, a futamidő meghosszabbításával történő megfizetéséről) irányadó valamennyi még fennálló szerződésből eredő tőke-, kamat- és díjfizetési kötelezettségre, így az átmeneti fizetési könnyítéssel érintett szerződések moratórium ideje alatt felhalmozódó fizetési kötelezettségei tekintetében is. Az átmeneti időszak lejártá után eleve emelkedő törlesztőrészlet a felek eredeti – moratóriumot megelőző – megállapodásának eredménye, így értelmezésünk szerint az átmeneti időszak lejártát követően az eredeti, emelkedett törlesztőrészlet alapján kell alkalmazni a törlesztőrészlet-maximumra vonatkozó szabályokat.

Fizetési könnyítésben részesülő adósok esetén is a hitelszerződés futamideje minimum annyival hosszabbodik meg, amennyi a moratórium beálltakor az eredeti futamidőből még hátra volt, és a felhalmozódott kamat- és díjtartozások függvényében lesz hosszabb. A moratóriumot követően a felek közötti eredeti megállapodásban meghatározott törlesztőrészletek összegéhez igazodóan szükséges megállapítani a moratórium alatt összegyűlt kamatokat és díjakat is tartalmazó törlesztőrészletek összegét, amelyek alapján meghatározható a hátralévő futamidő.

I.17. A moratórium a tőkén és kamaton kívül csak a díjakra vonatkozik, a költségekre nem?

Publikálva: 2020.04.30.

A 47/2020. Korm. rendelet szerint a moratórium a hitel-, kölcsön, illetve pénzügyi lízingszerződésből eredő tőke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettségekre vonatkozik. A fizetési haladék csak a fent említett szerződésekben előírt, fent említett fizetési kötelezettségeket érinti, az adósra áthárított költségre a moratórium nem vonatkozik. Értelmezésünket támasztja alá, hogy az Fhtv. 17/E. §-a a díjaktól elkülönülten, költségként nevesíti a harmadik személy szolgáltatásával összefüggésben a fogyasztóra áthárítható módon felmerülő költségeket.

I.18. A jövőbeni hitelekre is érvényes a moratórium?

Publikálva: 2020.04.30.

A 47/2020. Korm. rendelet 1. § (5) bekezdése értelmében a fizetési moratóriumot a 2020 március 18. napján huszonnégy órakor fennálló szerződések alapján már folyósított kölcsönök vonatkozásában kell alkalmazni. Tehát a moratórium nem vonatkozik azokra a hitel- és kölcsönszerződésekre, melyeket 2020. március 19. napján vagy azt követően kötöttek, valamint azokra a tartozásokra, melyek 2020. március 18-ig megkötött hitel- és kölcsönszerződésből erednek, de a folyósításra – akár részben, akár egészben – 2020. március 19. napján vagy azt követően kerül sor.

Mindemellett jó gyakorlat, ha az intézmény – a 10/2016. MNB ajánlás 36. pontjában foglaltak figyelembevételével – az ügyfél fizetési nehézségekre vonatkozó jelzésére tekintettel, a 2020. március 18. napján, 24:00 órát megelőzően

kötött szerződések alapján 2020. március 18. napján, 24:00 órakor még nem folyósított kölcsönök esetében is biztosít a fizetési moratóriummal azonos hatású megoldásokat.

I.19. Milyen szabályok vonatkoznak az eredeti futamidőre fixált vagy kedvezményesen biztosított kamatok változtatására a jogszabály által megnövekedett futamidő tartamára?

Publikálva: 2020.04.30.

Kamatperiódusokban rögzített kamatozású hitelek esetén

- a hitel a moratórium alatti kamatperiódus váltás eredményeképp is az eredeti szerződés szerint kamatozik a törlesztési moratórium időszaka alatt is, így a hitel a kamatperiódus lejáratára esetén új kamatperiódusba lép. A felgyűlt kamat és díjtartozást az ügyfél a 62/2020. Korm. rendelet szerint a moratórium után részletekben, évente egyenlő összegben fizeti meg, azzal, hogy a hitel törlesztőrészelete a szerződés szerinti értékhez (jelen esetben a kamatperiódusváltást követő törlesztőrészlet) nem emelkedhet.
- az eredeti szerződés szerinti futamidő vége után alkalmazott kamat a következőképp alakul:
 - amennyiben a hitelnyújtó a kamatperiódusok fordulónapján történő módosítást rögzíti, további megkötések nélkül, úgy a hitelnyújtó az eredeti szerződés szerinti lejáratkor, a szerződésben rögzített hosszúságú kamatperiódus fordulónapján a szerződésben rögzítettek szerint új kamatot állapít meg a moratórium miatt fennmaradó további törlesztés idejére a kamatperiódus hosszának megfelelő kamatváltoztatási mutató alapján.
 - amennyiben a hitelnyújtó a kamatmódosítás tekintetében pontosan meghatározta, hogy arra a futamidő alatt mikor/hányszor kerülhet sor, úgy a hitelnyújtó nem térhet el a szerződésben foglaltaktól, az eredeti szerződés szerinti lejáratkor az utolsó kamatperiódusban alkalmazott kamatmértéket kell továbbra is alkalmaznia a felek eltérő rendelkezése hiányában.

A teljes futamidőre rögzített kamatozás esetén a hitelnyújtó a szerződés szerinti lejáratkor továbbra is a szerződésben rögzített hitelkamatnak megfelelő kamatot alkalmaz. Az esetlegesen felmerülő kamatkockázatot a hitelnyújtó kezeli.

I.20. A moratórium alatt egyösszegben lejáró rövidlejáratú hitelekből (pl. készletfinanszírozás) eredő fizetési kötelezettségek a moratórium lejáratára után azonnal egyösszegben, a meg nem fizetett kamattal együtt esedékessé válnak?

Publikálva: 2020.04.30.

A veszélyhelyzet időtartama alatt lejáró, egyösszegben törlesztendő készletfinanszírozó hitelek futamideje, valamint a futamidő során felhalmozott kamatot, illetve egyéb költséget, díjat tartalmazó, egyösszegű fizetési kötelezettség teljesítésének határideje 2020. december 31. napját követően a moratórium időtartamával – adott hitelnél ez a moratórium kezdeti időpontja és a hitel eredeti lejáratára közötti időszak - meghosszabbodik. Így például egy 2020. március közepén 60 napos futamidővel folyósított kölcsön eredeti szerződés szerinti lejáratára 2020. május közepe lenne, azonban a futamidő a jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel meghosszabbodik, az egyösszegű fizetési kötelezettség teljesítésének határideje 2021. február közepére tolódik.

I.21. Elengedésre kerül-e a felügyeleti díj?

Publikálva: 2020.04.30.

A felügyeleti díj a felügyeleti tevékenység ellátásához kapcsolódik, mely a veszélyhelyzet ideje alatt is folyamatos. A felügyeleti díjra vonatkozó rendelkezések módosítása az ágazati törvényi szabályok jogalkotó általi felülvizsgálatát igényelné.

I.22. Az amortizálódó hitelek esetében a moratórium alatt a meg nem fizetett törlesztőrészek elméleti elszámolásának milyen módon kell megtörténnie? A meg nem fizetett törlesztő részek tőkerészét szükséges-e a tőkét csökkentő tételként elszámolni a moratórium alatt vagy megfelelő eljárás, hogy a tőke a moratórium végéig csak a ténylegesen megfizetett törlesztőrészek tőkerészével csökken, és a tőke amortizációja a moratórium vége után folytatódik?

Publikálva: 2020.04.30.

A meg nem fizetett törlesztőrészek tőkerészét nem szükséges a tőkét csökkentő tételként elszámolni a moratórium alatt, a tőke a moratórium végéig csak a ténylegesen megfizetett törlesztő részek tőkerészével csökken, és a tőke amortizációja ennek függvényében alakul a moratórium alatt és után.

I.23. A moratóriummal érintett hitelek esetén a biztosítási díjakat (törlesztésvédelem (PPI); életbiztosítással kombinált hitelek életbiztosítás díja) a moratórium időtartama alatt továbbra is meg kell-e fizetniük az ügyfeleknek?

Publikálva: 2020.04.30.

A 47/2020. Korm. rendelet szerint a moratórium a hitel-, kölcsön, illetve pénzügyi lízingszerződésből eredő tőke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettségre vonatkozik. A fizetési haladék csak a fent említett szerződésekben előírt, fent említett fizetési kötelezettségeket érinti, az tehát nem terjed ki a hitelhez kapcsolódó biztosítási szerződések alapján teljesítendő fizetési kötelezettségekre. A biztosítási díj fizetési kötelezettség a biztosítási szerződésből ered. Ha annak megfizetése a hitelezőn keresztül is történik, a biztosítási díj a hitel-, kölcsön-, illetve lízingszerződésben az adóra áthárított költségként szerepel, költségre pedig a moratórium nem vonatkozik.

I.24. Biztosítható-e valamilyen rendkívül könnyen alkalmazható, távollévők között működő szerződésmódosítási operatív megoldás, amely nagy tömegek számára könnyen hozzáférhető (pl. ügyfélkapu/cégkapu).

Publikálva: 2020.05.08.

Távollévők között a pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződése módosítására - ahogy a szerződés megkötésére - írásban kerülhet sor (a Hpt. 279. §-át kell irányadónak tekinteni), és a szerződés módosítására alkalmas lehet minden olyan technológiai megoldás, amely a Ptk. vonatkozó rendelkezései szerint írásbelinek minősül. (Több állásfoglalás, illetve vezetői körlevél foglalkozik ezzel a témával, amelyben részletesen kifejtésre kerülnek az írásbeliséggel kapcsolatos elvárások.) A gyakorlatban azonban ez annak függvénye, hogy az adott pénzügyi intézménynek és az ügyfél milyen technikai megoldások állnak rendelkezésére.

I.25. A fizetési moratórium idejére felfüggesztésre kerül-e az elévülési idő?

Publikálva: 2020.05.08.

A fizetési moratóriumra vonatkozó Kormányrendeletek nem tartalmaznak speciális rendelkezést az elévülési idő tekintetében. Az MNB az elévülési idő felülvizsgálatára vonatkozó kérdések megválaszolására hatáskörrel nem rendelkezik, így a tárgykörben javasoljuk az Igazságügyi Minisztérium megkeresését.

I.26. A 62/2020.Kormányrendelet 2. § (3) értelmében „A fizetési moratórium lejártát követően a futamidő úgy hosszabbodik meg, hogy az esedékessé váló törlesztőrészlet és a fizetési moratórium alatt keletkező részletekben megfizetendő kamat összege együttesen ne haladja meg az eredeti szerződés szerinti törlesztőrészletek összegét.” Értelmezésünk szerint a kormányrendeletben megjelenő szabály célja egyrészt annak deklarálása, hogy a moratórium alatt felgyűlt kamat nem tőkésedik, másrészt annak biztosítása, hogy a moratóriummal élő adósok havi törlesztési terhe nem nő a moratóriumban való részvétel miatt. Álláspontunk szerint ez egyúttal azt is jelenti, hogy a termék/kölcsönszerződés rendelkezési továbbra is irányadóak a moratóriumot követő törlesztőrészlet és futamidő meghosszabbításakor. Azaz pl. egy változó kamatozású konstrukció esetén a referencia kamat változásából adódóan magasabb lehet az adós törlesztőrészlete, mint a moratórium előtt volt.

Publikálva: 2020.05.08. (a válasz pontosítva 05.18-án és kiegészítve a dőlt betűtípussal jelölt résszel 06.30-án)

A rendelkezés az MNB álláspontja szerint is azt biztosítja, hogy a moratóriumot követően a moratóriummal élő adósok törlesztési terhe ne nőjön a moratóriumban való részvétel miatt, és az MNB álláspontja szerint is a szerződéses rendelkezések lesznek továbbra is irányadók a moratóriumot követően felmerülő törlesztőrészletek lehetséges maximumának meghatározásakor.

A fizetési moratóriumot követően esedékessé váló törlesztőrészlet és a moratórium alatt felgyülemlett, a moratóriumot követően megfizetendő kamat részletének együttes összege nem haladhatja meg a fizetési moratóriumot követő első, eredeti szerződés szerinti törlesztőrészletet (*azaz azon törlesztőrészletet, amelyet az adós az eredeti szerződés szerint a 2021. évi első esedékességkor fizetett volna meg*). Tehát a fizetési moratóriumot követően megfizetendő első törlesztőrészlet és a moratórium miatt felmerülő első kamatrészlet összege nem lehet magasabb annál a törlesztőrészletnél, amelyet a szerződés szerint akkor kellene megfizetni, ha nem lett volna fizetési moratórium. Amennyiben a hitelszerződés a kamatátározásra lehetőséget biztosít (pl. változó kamatozású hitelek), úgy az értelemszerűen az eredeti szerződés szerinti törlesztőrészlet-változást (akár növekedést, akár csökkenést) eredményezi a moratórium időtartama alatt és azt követően is. Amennyiben a moratóriumot követő időszakban a hitelkamat a szerződésben foglaltakra tekintettel emelkedik (pl. BUBOR vagy, kamat- vagy kamatfelár változtatási mutató miatt), úgy a törlesztőrészlet a kamatemelkedésre tekintettel emelkedhet.

I.27. A moratórium kezdő napján (március 18-án) már minimum 90 napos lejárt, de még fel nem mondott követelések kezelése: Ezek a követelések a 39/2016. (X. 11.) MNB rendelet szerint nem teljesítő kitettségnek minősülnek, az ilyen 90 napot meghaladó tartozások nem fizetésére nem a veszélyhelyzettel összefüggésben került sor. Kérjük megerősíteni, hogy ezekre az ügyletekre a moratórium nem terjed ki arra is tekintettel, hogy ezen ügyletek adósai a KHR-ben már a 90 napos késedelem okán szerepelnek és sok esetben a moratórium hatálybalépésekor már folyamatban volt az ügyletek felmondása.

Publikálva: 2020.05.08.

A vonatkozó Korm.rendeletek (47/2020, 62/2020) nem tesznek kivételt arra vonatkozóan, hogy a szerződés felmondás alatt áll, sem a szerint, hogy a fennálló szerződés késedelemes-e. Amennyiben a szerződés a határnapig (2020.03.18. nap vége) nem került felmondásra úgy a fizetési moratórium vonatkozik rá, ha ténylegesen felmondásra került, akkor nem.

I.28. Amennyiben korábban az adós (nyilatkozattal, vagy ráutaló magatartással) jelezte a hitelintézet számára a Moratórium alól való kilépési szándékát, majd később a nem fizetés következtében visszalép a Moratóriumba, vagy olyan nyilatkozatot tesz, hogy a kamatok és díjak megfizetésével csak részben marad a Moratórium hatálya alatt, azaz a Rendelet 1.§ (1) pontja szerinti jogával élve a kamat- és díjfizetését továbbra is az eredeti szerződési feltételek szerint teljesíti, ezen esetekben eltekinthet-e a hitelintézet a kitettség nemteljesítő, illetve átstrukturált követelés kategóriákba történő átsorolásától?

Publikálva: 2020.05.15.

Azon ügyfél, aki korábban jelezte szándékát, hogy kilép a Moratórium alól és az eredeti szerződés szerint kívánja tőke-, kamat- és díjfizetését teljesíteni, illetve csak részben – a kamatok és díjak megfizetése tekintetében - szeretne élni a Moratórium adta lehetőséggel, minden indoklás nélkül élhet azon jogával, hogy visszalép a moratórium alá. Mivel ez esetben nincs a banknak mérlegelési lehetősége arra vonatkozóan, hogy a visszalépést egészben vagy részben engedje-e, továbbá az adós nem kizárólag a fizetési nehézsége miatt léphet vissza a Moratóriumba, illetve, ha az EBA iránymutatás összes feltétele teljesül ezen ügyletek esetében is, akkor véleményünk szerint ezeket az ügyleteket nem kell automatikusan nemteljesítő vagy átstrukturált hitelként számon tartani. (Lásd még az I.10. pontot.)

I.29. Mi az elfogadható intézményi gyakorlat abban az esetben, ha az ügyfél első körben – függetlenül attól, hogy ezen szándékát ráutaló magatartással vagy kifejezett nyilatkozat útján jelezte – nem él a moratórium lehetőségével, és befizetéseit a szerződéses rendelkezéseknek megfelelően teljesíti, majd később visszalép a moratóriumba és megváltozott anyagi helyzetére tekintettel visszakéri az intézménytől az opt-outtal érintett időszakban már befizetett/beszedett törlesztőrészeleteinek összegét?

Publikálva: 2020.05.15.

Ha az ügyfél hatályos jognyilatkozatában (akár ráutaló magatartással, pl.: befizetés) kifejezte a moratórium felfüggesztésére vonatkozó szándékát és a szerződéses rendelkezéseknek megfelelően teljesítette a szerződésből eredő fizetési kötelezettségét, úgy a jognyilatkozata tartalmának utólagos megváltoztatására, ezáltal az ily módon teljesített törlesztőrészeletek összegének visszakövetelésére nincs lehetősége.

Amennyiben a fentiek szerinti jognyilatkozatot szerződésszerű teljesítés nem követte, az ügyfélnek lehetősége van jognyilatkozatát visszavonni. Ez esetben írásbeli jognyilatkozat esetén a hitelnyújtó a GYIK I.6. pontjában foglaltakra, és az ügyfeleknek adott, nyilatkozatok feldolgozásával kapcsolatos tájékoztatásra figyelemmel köteles eljárni (azaz köteles a hitelnyújtó által a meghatározott időpontig befogadott nyilatkozatban foglaltakat az adós szándékának megfelelően érvényesíteni függetlenül a nyilatkozat feldolgozásától).

Mindemellett a hitelnyújtónak lehetősége van az egyedi körülmények mérlegelése alapján biztosítani az ügyfelek számára a jognyilatkozatuk szerinti, szerződésszerű teljesítés követően is a teljesített törlesztőrészeletek visszaigénylésének lehetőségét.

I.30. Lehetséges kompenzáció az IRBA tőkekalkulációt alkalmazó bankoknál amiatt, hogy mivel a moratórium ideje miatt a hitelek futamideje megnövekszik, ez náluk, különösen a Non-Retail portfóliónál RWA növekedést indukál, míg más tőkeszámítási módszer alatt működő bankoknál ez nem áll fenn?

Publikálva: 2020.05.22.

Az IRBA módszer alatt a lejárat tényezőt a CRR 162. cikk szerint kell meghatározni, figyelembe véve a pénzáramok ütemezését. A moratóriummal érintett hitelek esetében ezért a lejárat tényező felülvizsgálata szükséges, mely bizonyos esetekben növeli a kockázati súlyt. Az IRBA módszer tágabb lehetőséget biztosít a kockázati paraméterek saját becslésére, azonban a CRR szerinti szabályokat akkor is alkalmazni kell, ha az önmagában véve kedvezőtlenebb hatással jár, mintha egyéb módszerrel történne meg az RWA kalkulálás. Ugyanakkor más paraméterek becslése esetében az IRBA módszer kedvezőbb kezelést is biztosíthat. A kedvezőtlen hatást tompítja a 162. cikk (4) szerinti kedvezmény, melybe a vállalatok többsége bevonható, illetve az a tény, hogy a lejárat tényező legfeljebb 5 év lehet. Ennek megfelelően a meglévő szabályozói kereteken belül nincs lehetőség külön kompenzáció nyújtására.

I.31. Csak a 2020. március 18-ig folyósított babaváró kölcsönökre vonatkozik a 62/2020. Korm. rendelet 3. §-ában foglalt, a kezességvállalási díj elengedésére vonatkozó rendelkezés, vagy minden, ezen időpontot követően

folyósított babaváró kölcsönre is 2020. december 31-éig? Amennyiben csak a 2020. március 18-ig folyósított kölcsönökre vonatkozik a rendelkezés, akkor a moratórium ellenére fizetni szándékozó ügyfeleknek meg kell-e fizetniük a kezességvállalási díjat?

Publikálva: 2020.05.29.

Figyelemmel arra, hogy a 62/2020. Korm. rendelet kifejezetten a 47/2020. Korm. rendelet fizetési moratóriumra vonatkozó részletszabályait állapítja meg, és a 47/2020. Korm. rendelet alapján a 2020. március 18. napját követően folyósított babaváró kölcsönökre a fizetési moratórium hatálya nem terjed ki, a kezességvállalási díj ezen kölcsönök esetében nem kerül elengedésre, azt az ügyfélnek meg kell fizetnie.

A fizetési moratóriummal érintett (2020. március 18-án vagy azt megelőzően folyósított) kölcsönök esetében, figyelemmel a 62/2020. Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének és 3. §-ának rendelkezéseire, a fizetési moratórium hatálya alá tartozó szerződések esetében a fizetési moratórium fennállása alatt a kezességvállalási díj elengedésre kerül, az ügyfélnek nem merül fel fizetési kötelezettsége, függetlenül attól, hogy az adós él-e azon jogával, hogy az eredeti szerződéses feltételek szerint teljesítsen.

I.32. A fizetési moratórium kiterjed-e a határon átnyúló szolgáltatás keretében, magyar jog alapján kötött jelzáloghitel-szerződésekre is?

Publikálva: 2020.05.29 (pontosítva 06.19-én)

A 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése alapján a fizetési moratórium az adósnak a hitelező által üzletszerűen nyújtott hitel- és kölcsönszerződéséből, valamint pénzügyi lízingszerződéséből eredő tőke-, kamat- és díjfizetési kötelezettségére terjed ki. A fizetési moratórium szabályai az olyan esetekben is alkalmazandók, amelyekben a hitel- és kölcsönszerződés határon átnyúló szolgáltatás keretében magyar jog alatt jött létre és arra a felek a magyar jogot tekintik irányadónak.

I.33. Miként kezelendők a 2020.03.18. napján, 24:00-kor már késedelemmel rendelkező ügyletek meg nem fizetett tőke-, kamat- és díjtartozásai?

Publikálva: 2020.06.19.

A fizetési moratórium szabályait a 2020. március 18. napja előtt már késedelembe esett, még nem felmondott szerződésekre alkalmazni kell. Ennek megfelelően, amennyiben az ügyfél a fizetési moratórium lehetőségét igénybe veszi, a 2020. március 18. napja előtt késedelembe esett tartozás megfizetésére is fizetési haladékot kap a moratórium időtartama alatt. Amennyiben az ügyfél a fizetési moratórium időtartama alatt jelzi fizetési szándékát, akkor a moratórium hatályba lépése előtt lejárt fizetési kötelezettségei is egy összegben esedékessé válnak a soron következő törlesztőrészek mellett. Amennyiben az ügyfél él a fizetési moratóriummal, mind a késedelemmel érintett összegek, mind az eredeti szerződés szerint esedékes törlesztőrészek a moratórium védelmét élvezik a fizetési szándék jelzésétől függetlenül, ezért a késedelmi kamat a moratórium teljes időszakában nem kerülhet felszámításra.

A fizetési moratóriumot követően a 2020. március 18. napja előtt már lejárt, de meg nem fizetett tartozást a hitelező a normál igényérvényesítési folyamatnak megfelelően igényelheti az ügyféltől.

I.34. Az MNB vezetői körlevelében jelzett jelzáloghitelzéssel kapcsolatos könnyítések kapcsán hogyan értelmezendők a kapcsolódó jogszabályok (pl. az értékbecslések kapcsán a 25/1997. PM rendelet, a közjegyzői okirat kapcsán a jelzáloghitelintézetekről szóló törvény)?

Publikálva: 2020.06.19.

Az MNB a vonatkozó körlevelében (2020. március 20. napján kelt, a koronavírus okozta pénzügyi közvetítő rendszerre gyakorolt negatív hatások enyhítésére hozott intézkedésekről szóló vezetői körlevél) kiemelte, hogy a körlevélben említett dokumentumoktól (teljeskörű értékbecslés, közjegyzői okirat) eltekinteni nem lehet, azok

utólagos beszerzése szükséges. Az MNB által elfogadott átmeneti könnyítési lehetőségeket fogalmazott meg a pénzügyi közvetítő rendszer számára annak érdekében, hogy az érintett intézmények az üzleti aktivitást továbbra is tartsák fenn - a személyes találkozások minimalizálása mellett – valamint, hogy az üzletmenet-folytonosság is biztosított legyen. Fentiek okán az MNB jelenleg nem kezdeményezi jogszabályok módosítását, ugyanakkor – függetlenül a járványügyi veszélyhelyzettől – az MNB folyamatosan vizsgálja a szabályozási keretrendszert érintő módosítási lehetőségeket annak érdekében, hogy feltételek rugalmasan alakíthatók legyenek a hitelezési folyamatok áramvonalasítása, digitalizálhatósága támogatásában, ennek kapcsán szükség esetén az MNB a Bankszövetség véleményét is kérni fogja

I.35. A moratórium alatt előtörlesztésre van lehetőség. Az előtörlesztési sorrendre vonatkozóan kérjük annak megerősítését, hogy először a moratóriumhoz kötődő (technikai) számlákon felhalmozott (meg nem fizetett) összegek rendezése történik (elsősorban a moratórium ideje alatt meg nem fizetett kamat, illetve a moratórium lejártát követően beütemezett még hátralévő egyenleg), azt követően pedig fennálló (élő) tőke tartozásra könyvelhető el az előtörlesztendő összeg?

Publikálva: 2020.06.19.

Az előtörlesztési szándékra tekintettel befizetett összeg elszámolása tekintetében a fizetési moratóriumról szóló jogszabályok nem tartalmaznak eltérő rendelkezéseket, ezért az előtörlesztés elszámolására a moratóriumot megelőzően a szerződéses környezetben rögzített feltételek tekinthetők irányadónak.

I.36. Hogyan kell alkalmazni a moratóriumi szabályokat (moratórium utáni törlesztőrészlet összege és futamidő) az életbiztosítással kombinált hitelek esetében a következő esetekben?

- Az életbiztosítás a moratórium vége előtt lejár? (a biztosítás betörlesztése a moratórium időtartama alatt történik meg vagy az ügyfél kéri az életbiztosítás idő előtti betörlesztését)
- Az életbiztosítás a moratóriumot követően jár le? (a biztosítás betörlesztése a moratórium lejáratát követően történik meg)

Publikálva: 2020.06.19. *(pontosítva a dőlt betűtípussal jelölt résszel 06.30-án)*

Az életbiztosítással kombinált hitelek esetén az adós a futamidő alatt vagy annak egy részében a bank felé csak a hitel díját (pl. kamatot, kezelési költséget) fizeti meg, a tőkerészletnek megfelelő összeget életbiztosítási szerződés alapján a biztosító felé fizeti, és meghatározott időszak(ok) elteltével vagy a biztosítás lejáratakor a biztosítónál felgyűlt, hozammal növelt összeg tőketörlesztésre kerül felhasználásra. A bank felé esetlegesen fennmaradó tartozás összegét az adós a hátralévő futamidő alatt jellemzően egyenlő részletekben fizeti meg.

A 2020. évi LVIII. törvény szerint a moratórium a hitel-, kölcsön, illetve pénzügyi lízingszerződésből eredő tőke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettségre vonatkozik. A 2020. évi LVIII. törvény úgy fogalmaz, hogy a fizetési moratórium lejártát követően a futamidő úgy hosszabbodik meg, hogy az esedékessé váló törlesztőrészlet és a fizetési moratórium alatt keletkező, részletekben megfizetendő kamat összege együttesen ne haladja meg az eredeti szerződés szerinti törlesztőrészletek összegét. A szóban forgó hitelszerződések esetében a moratórium alatt esedékes minden hiteldíj törlesztés esedékessége a moratórium időszakával eltolódik, míg a tőketörlesztés, valamint a moratóriumot követő futamidő meghosszabbítás az alábbiak szerint alakul:

a) Amennyiben valamilyen okból kifolyólag a moratórium időtartama alatt megtörténik a biztosításban felgyűlt összeg betörlesztése a hitelbe, a bank felé esetlegesen fennmaradó tartozás teljesítésére, vagyis a még fizetendő törlesztőrészletek meghatározására és ütemezésére az eredeti hitelszerződés feltételei szerint kerül sor, azzal, hogy a moratórium időszaka alatt esedékes, fennmaradó részletek – így a tőke-, a kamat-, illetve a díj – megfizetésére a 2020. évi LVIII. törvény 9. § (1) bekezdés szabályai irányadók.

Mivel a megtakarítás betörlesztését követően a fennmaradó tartozás fizetési ütemezésére a kombinált hitelkonstrukció jellemzőire tekintettel, az eredeti szerződés feltételei alapján kerül sor, ezen újrakalkulálás szerinti

törlesztőrészek összege tekintendő a 2020. évi LVIII. törvény 13. § (3) bekezdésében szereplő eredeti szerződés szerinti törlesztőrészek összegének.

Szükséges megfelelni továbbá a 2020. évi LVIII. törvény 13. § (1) bekezdése szerinti rendelkezésnek, mely szerint a tőketartozást sem a fizetési moratórium ideje alatt, sem a fizetési moratórium lejártát követően nem lehet a fizetési moratórium ideje alatt nem teljesített kamat összegével megnövelni.

Fentiek alapján tehát a moratóriumot követően már nem a korábbi kamatfizetésnek megfelelő törlesztőrészlet, hanem a megtakarítás tőkébe történő betörlesztését követően meghatározott törlesztőrészlet összege tekintendő irányadónak a moratórium ideje alatt felhalmozott kamatokat is tartalmazó új törlesztőrészlet felső határának meghatározásánál és a futamidő meghosszabbítása mértékének meghatározása során.

b) Amennyiben a moratórium időtartamát követően jár le az életbiztosítás, vagy más okból történik meg a biztosításban felgyűlt összeg betörlesztése a hitelbe, a moratórium kizárólag a moratórium ideje alatt esedékes hiteldíj törlesztések vonatkozásában értelmezhető. A tőketörlesztés az életbiztosítás lejártakor, vagy a betörlesztést előidéző egyéb ok bekövetkezésekor esedékes. A bank felé fennmaradó tartozás törlesztésének újrakalkulálására kerül sor, az új törlesztőrészlet összegének meghatározása az eredeti szerződés feltételein alapul. Ennek során nem irányadó a korábbi, a bank felé jellemzően kamatfizetést megvalósító, tőketörlesztést nem tartalmazó törlesztőrészlet, és az annak figyelem-bevételével – a moratórium lejártát követő időszakra – esetlegesen meghatározott, a moratórium ideje alatti kamatokat is tartalmazó törlesztőrészlet összege.

Az MNB álláspontja szerint a fenti gyakorlat megfelel a 2020. évi LVIII. törvény 13. § (3) bekezdése szerinti elvárásnak, melynek célja az, hogy a fizetési moratórium lejártát követően a moratóriummal élő adósok törlesztési terhe ne növekedjen amiatt, hogy igénybe vették a fizetési haladék lehetőségét.

I.37. A Bszt. szerinti befektetési hitel a 2020. évi LVIII. törvény szerinti fizetési moratórium hatálya alá esik-e?

Publikálva: 2020.06.19. (pontosítva a dőlt betűtípussal jelölt résszel 06.30-án)

A 2020. évi LVIII. törvény 9. § (1) bekezdése értelmében:

„Ha a felek eltérően nem rendelkeznek, az adósnak a hitelező által üzletszerűen nyújtott hitel- és kölcsönszerződésből, illetve pénzügyi lízingszerződésből (a továbbiakban együtt: szerződés) eredő tőke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettsége a (2) bekezdésben meghatározott időpontig akként módosul, hogy az adós a szerződésből eredő tőke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettsége teljesítésére fizetési haladékot kap (a továbbiakban: fizetési moratórium). A fizetési moratórium nem érinti az adós azon jogát, hogy az eredeti szerződési feltételek szerint teljesítsen”

Figyelemmel arra, hogy a befektetési hitelezés üzletszerűen végzett tevékenység, amelynek igénybevételéhez a feleknek hitelszerződést kell kötniük, végül értékelve azt is, hogy a befektetési hitel a központi hitelinformációs rendszerről szóló 2011. évi CXXII. törvény hatálya alá tartozó ügylet, így az ennek alapján keletkező adósság bekerül a KHR-be, a Bszt. alapján nyújtott befektetési hitel – az MNB álláspontja szerint – a Korm. rendelet hatálya alá esik.

I.38. Miként szükséges kezelni a lejáratkori tőketörlesztésű - nem a fizetési moratórium alatt lejáró - hitelügyletek moratórium során felhalmozódó tartozásának megfizetését a moratóriumot követő időszakban? Megfelelő megoldás-e, ha a tőketörlesztést a fizetési moratóriumra tekintettel meghosszabbodó futamidő végére automatikusan átütemezi az intézmény?

Publikálva: 2020.06.19. (pontosítva a dőlt betűtípussal jelölt résszel 06.30-án, illetve aláhúzottal 09.02-án)

A 2020. évi LVIII. törvény 9. § (1) és (3) bekezdése, valamint a 2020. évi LVIII. törvény 13. § (2) és (4) bekezdése alapján az adósok csak a fizetési moratórium időszaka alatt esedékes tőke-, kamat és díjfizetési kötelezettségek vonatkozásában kapnak haladékot, ezen szerződéses kötelezettségek teljesítésének határideje a fizetési moratórium idejével

meghosszabbodik. Amennyiben a tőketörlesztés nem a moratórium alatt válik esedékessé, akkor az eredeti szerződés szerinti tőketörlesztés esedékessége a *törvény* alapján nem módosul.

A *törvény szerint a* 2020. december 31-ig tartó fizetési moratóriumot követően minden esedékes fizetési kötelezettséget a szerződésben foglaltak szerint kell teljesíteni azzal, a fizetési moratórium ideje alatt felhalmozódó kamatot, a *törvény* szerint módosuló hátralévő futamidőben esedékes törlesztőrészekkel együtt a fizetési moratórium lejártát követően, évente egyenlő részletekben kell megfizetni úgy, hogy az esedékessé váló törlesztőrészlet és a fizetési moratórium alatt keletkező részletekben megfizetendő kamat összege együttesen ne haladja meg az eredeti szerződés szerinti törlesztőrészek összegét.

Az MNB ugyanakkor – *figyelemmel arra is, hogy egyes konstrukciók tekintetében nem értelmezhető a törvény 13. § (3) bekezdése törlesztőrészek hiányában* – jó gyakorlatnak tartja, ha az intézmény a moratóriumot követően rövid időn belül felmerülő egyszeri, nagy összegű fizetési kötelezettségek elkerülése érdekében az *ügyfelek* számára kedvező megoldást kínál a jövőbeni fizetési kötelezettségek átütemezésére, határidejének meghosszabbítására, *így például ha az ilyen fizetési kötelezettségek megfizetésére a moratórium leteltét követő 12 hónap alatt, egyenlő részletekben kerül sor.*

I.39. A moratórium alatt a nyilvántartott, 2020. március 18. napján már lejárt, késedelmes tartozás az ügyleti kamat vagy a késedelmi kamat mértékével növekszik-e?

Publikálva: 2020.06.30.

A fizetési moratórium előtt esedékessé vált tőke, kamat és díj a moratóriumot követően azonnal esedékessé válik; e tartozásokra a 2020. évi LVIII. törvény 13. § (2)-(3) bekezdései nem alkalmazandók.

Amennyiben az ügyfél él a 2020. évi LVIII. törvény 9. § (1) bekezdésében biztosított törlesztési lehetőségével, úgy a késedelmes tartozás a moratórium időszakában is egy összegben esedékessé válik a havi törlesztőrészek összegén felül, figyelemmel a hivatkozott bekezdésben foglaltakra, miszerint az adós az eredeti szerződési feltételek szerint teljesít. Ennek megfelelően a moratórium alatt a hitelnyújtó felé megfizetett összegek a késedelmes tartozásokra és a kapcsolódó késedelmi kamatokra, díjakra is elszámolásra kerülhetnek a fennálló havi fizetési kötelezettség mellett: – ha a szerződés ekként rendelkezik – a befizetés először a korábban lejárt követelésre számolható el. Ha valamennyi lejárt követelés kielégítésére nem elegendő a befizetett összeg, a fennmaradó lejárt követelésre a moratórium miatt nem számítható fel késedelmi kamat.

I.40. A magáncsőd alatt állókra is vonatkozik a fizetési moratórium?

Publikálva: 2020.06.30.

A 2020. évi LVIII. törvény 17. §-a alapján a természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvényben meghatározott eljárások alatt álló adósok, helytállásért köteles személyek esetében a fizetési moratórium – a 2020. március 19-e után esedékessé váló törlesztési részletekre vonatkozóan – kiterjed a főhitelező részére fizetendő minimális törlesztőrészlet megfizetésére, a bíróságon kívüli adósságrendezési megállapodásban, bírósági adósságrendezési egyezségben, valamint a bírósági adósságtörlesztési végzésben megállapításra kerülő vagy megállapított, a 2020. évi LVIII. törvény 9. § (1) bekezdésében megjelölt jogviszonyból származó fizetési kötelezettségek teljesítésére is, függetlenül attól, hogy az eljárással érintett szerződések 2020. március 18. napján fennálltak-e.

I.41. Mi a teendő azon hitelszerződéseknél, amelyek a moratórium ideje alatt járnak le, de egy olyan időpontban, amikor a veszélyhelyzet már nem áll fenn (pl. 2020. szeptember 30.)?

Publikálva: 2020.06.30.

A 2020. évi LVIII. törvény 9. § (3) bekezdése szerint a fizetési moratórium fennállása alatt lejáró szerződések 2020. december 31-éig hosszabbodnak meg. A fennmaradt követelés részletekben történő megfizetését a 2020. évi LVIII. törvény 13. §-ában rögzített szabályok megfelelő alkalmazásával szükséges biztosítani.

I.42. Kérjük annak megerősítését, hogy a jelzálogfedezettel rendelkező kölcsönszerződésekhez megkövetelt, a jelzálogul lekötött ingatlanra vonatkozó teljes körű vagyonbiztosítási szerződés olyan, szerződést biztosító mellék-kötelezettségnek minősül, amelyre nézve az adósnak a szerződésből eredően a moratórium alatt is keletkezik fizetési kötelezettsége, így ezeknek a futamideje is meghosszabbodik, továbbá a vagyonbiztosítási, illetve törlesztési biztosítási díjat a moratórium alatt is meg kell fizetnie az ügyfeleknek. Kérjük továbbá annak megerősítését, hogy az előzőekkel egyező módon, az ügyfelek biztosítási díjfizetési kötelezettsége azon ügyletek esetén is fennáll a moratórium ideje alatt, ahol az ügyfél a moratórium hatályba lépését megelőzően befektetési egységhez kötött életbiztosítással kombinált jelzáloghitelt vett fel, amely alapján a biztosítási szerződés keretében megtakarított összeg a biztosítás lejártát követően betörlesztésre kerül a hitelbe.

Publikálva: 2020.07.20.

Álláspontunk szerint a jelzálogul lekötött ingatlanra vonatkozó vagyonbiztosítási szerződés és törlesztési biztosítás futamideje is meghosszabbodik a díjfizetési kötelezettség fennmaradása mellett. A biztosítási díjfizetési kötelezettség a vagyon- és törlesztési biztosítás vonatkozásában a moratórium alatt is fennáll, miután a biztosító kockázatvállalásával fedezett biztosítási események, illetve azok jelentős része a moratórium alatt is bekövetkezhet. A befektetési egységhez kötött életbiztosítással kombinált jelzáloghitel esetében az MNB azt tartja helyes eljárásnak, ha a moratóriumot választó ügyfeleknek lehetővé teszik a megtakarítási elem moratórium alatt esedékes díjának halasztott megfizetését.

I.43. Értékpapír kölcsönzés a moratórium hatálya alá tartozik-e?

Publikálva: 2020.07.20.

A 2020. évi LVIII. törvény szerint a moratórium a hitel-, kölcsön, illetve pénzügyi lízingszerződésből eredő tőke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettségre vonatkozik. Az értékpapír-kölcsön ügyletben érintett felek – adós és hitelező helyett – a kölcsönbe adó és a kölcsönbe vevő. A kölcsönbe vevő az ügylet keretében – kamat helyett – *kölcsönzési díjat* fizet a kölcsön adó részére, amennyiben a díj fizetése része a megállapodásnak. A kölcsönbe vevő az esedékességkor az értékpapírt köteles visszaszolgáltatni. Amennyiben ezt bármilyen oknál fogva nem tudja teljesíteni, akkor a kölcsönbe adó részére *pénzbeli kártérítés* fizetésére köteles. Ezen jellemzők alapján az értékpapír-kölcsön ügyletek nem tartoznak a moratórium hatálya alá.

I.44. Biztosítéki jellegű bevételi escrow és óvadéki számlákra beérkező összegek elszámolása kapcsán megfelelő-e, ha a zárolt escrow (vagy óvadéki) számlára érkező bevétel kötelezően előtörlesztendő (pl. támogatást megelőlegező hitel vagy pénzügyi mutató nem teljesítése esetén, amikor az előtörlesztés szerződésszegési eseményre tekintettel történik), akkor a moratórium alatt befolyó bevételek a hatályos biztosítéki szerződések és hitelszerződés szerint továbbra is előtörlesztendők? Továbbá, helyes eljárásnak minősül-e, ha az óvadéki számlára befolyt bevételeket, amelyek terhére történne az aktuális esedékes törlesztés (de a moratóriumra tekintettel nem történik), a bank nem vezeti át automatikusan az ügyfél szabad rendelkezésű számlájára, tekintettel arra is, hogy ezen összegek a bank biztosítékát is képezik és nem csak az adósságszolgálat forrását jelentik?

Publikálva: 2020.09.08.

Biztosítéki jellegű bevételi escrow és óvadéki számlákra érkező befizetések esetén a számlavezetőnek minden esetben a szerződés szerint kell teljesítenie a moratórium ideje alatt is, az nem tőke-, kamat- vagy díjfizetési

kötelezettség teljesítésének minősül, hanem biztosítékadásnak, így nem vonatkoznak rá a fizetési moratórium szabályai. Amennyiben az escrow számláról egy hitelszerződéshez kapcsolódóan szerződés szerint előtörlesztés történne, úgy a hitelnyújtónak és az adósnak szükséges maguk között rendezni az elszámolási viszonyt, esetlegesen a számlavezető bevonásával.

I.45. A moratórium hatálya alá tartoznak-e azon vállalati hitelekhez kapcsolódó rendkívüli törlesztések, melyek fedezete valamely külső, harmadik forrás (például ÁFA visszatérítés vagy támogatás), amely esetében az ügyfél biztosan hozzájut a törlesztéshez, és az független az üzletmenetétől, bevételei esetleges visszaesésétől?

Publikálva: 2020.09.08.

Mivel ezen esetekben a „rendkívüli” befizetések konkrét, célhoz kötött előfinanszírozáshoz kapcsolódnak (támogatás/ÁFA megelőlegezés), amelynél a beérkező támogatási/ÁFA-visszaigénylési összegek a szerződésben rögzítettek szerint az ügylet biztosítékaként szolgálnak, különbséget kell tenni aszerint, hogy a beérkező összegek az ügyfél pénzforgalmi számlájára, vagy elkülönített óvadéki számlájára érkeznek-e a szerződés alapján.

Amennyiben a beérkező összegek az ügyfél pénzforgalmi számlájára érkeznek, és azok szabadon felhasználhatóak az ügyfél számára, az ezekből teljesítendő rendkívüli törlesztések a fizetési moratórium hatálya alá tartoznak. A 2020. évi LVIII. törvény 13.§ (2) bekezdése (mely szerint a fizetési moratórium ideje alatt felhalmozódott kamatot a hátralévő futamidőben esedékes törlesztőrészekkel együtt a fizetési moratórium lejártát követően a futamidő alatt, évente egyenlő részletekben kell megfizetni) irányadó valamennyi még fennálló szerződésből eredő tőke-, kamat- és díjfizetési kötelezettségre. Az óvadéki számlára érkező befizetések esetén lásd az I.44. kérdésre adott választ.

I.46. A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2020. évi LVIII. törvényben szereplő fizetési moratórium hatálya alá tartoznak-e a külföldi jog alatt kötött hitelszerződések is?

Publikálva: 2020.10.06.

Amennyiben a felügyelt intézmény jogi véleménnyel alátámasztva és az adóssal egyetértésben arra a következtetésre jut, hogy a külföldi jog alatt kötött, de lényeges belföldi tényállási elemet tartalmazó hitelszerződésből eredő követelése tekintetében a belföldi elemre figyelemmel, az adott ügylet a fizetési moratórium hatálya alá tartozik - azaz a moratóriumi szabályok imperatívák -, akkor ezt felügyeleti oldalról elfogadjuk és nem kifogásoljuk a vonatkozó értékvesztés képzésének elmaradását. Mindazonáltal megjegyezzük, hogy a külföldi jog alatt kötött szerződések tekintetében az alkalmazandó jogot a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó Jogról szóló 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (ún. Róma 1. rendelet) szabályozza, ezért a moratóriumi szabályok imperatív jellegének megítélésére adott esetben az Európai Unió Bírósága jogosult.

II. FOLYÓSZÁMLA-HITELKERETEKEL, HITELKÁRTYÁKKAL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK

II.1. A 62/2020 Korm. rendelet 2.§-ában szabályozott kamat, díj elszámolási logika csak lejáratl rendelkező hitelügyletek esetén alkalmazható, revolving típusú lejárat nélküli termékre nem. Ezen termékek esetében sem a futamidő meghosszabbítása, sem egyenletes törlesztőrészlet meghatározása, sem a törlesztőrészlet fixálása a keretből történő lehívás miatt nem végrehajtható. Megfelelő-e, ha a folyószámlahitelnél és a hitelkártyánál a moratórium alatt meg nem fizetett kamatot a moratórium utáni 12 hónapban kell megfizetni.

Publikálva: 2020.04.30.

A fizetési moratóriumot csak a 2020. március 18. napján huszonnégy órákor fennálló szerződések alapján már folyósított kölcsönökre kell alkalmazni. Fontos tehát kiemelni, hogy a szakaszos folyósítás vagy szakaszosan lehívható kölcsönök tekintetében a 2020. március 18. után folyósított vagy lehívott összegeket nem érinti a moratórium.

A 62/2020. Korm. rendelet 2. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezések csak a futamidővel rendelkező konstrukciókra állapítanak meg rendelkezéseket. A futamidővel nem rendelkező hitelek esetén az MNB értelmezése szerint a moratóriumot követően azonnal esedékessé válik a visszafizetés.

Az MNB azonban a jogalkotó céllal összhangban elvárja a futamidővel nem rendelkező termékek esetén is, hogy az ezekből eredő elmaradt kamatbevételek moratóriumot követő rendezése se egyszeri törlesztéssel, hanem hosszabb időszakra szétosztva valósuljon meg annak érdekében, hogy a visszafizetés ne jelentsen a hitelfelvevők számára aránytalan terhet. A részletfizetési lehetőség a Hpt. 279. § (16) bekezdése alapján biztosítható. E nem kedvezőtlen, egyoldalú szerződésmódosításról az ügyfeleket a jogszabályi, illetve szerződéses rendelkezéseknek megfelelően tájékoztatni szükséges. Jó gyakorlatnak tekinthető, ha az intézmények a szóban forgó ügyletek esetében is 12 hónapos részletfizetési lehetőséget biztosítanak. A részletfizetési lehetőség egyoldalúan meghatározott időtartama előtörlesztéssel rövidíthető, de arra is lehetőség van, hogy az ügyfél kezdeményezésére az egyoldalú módosítással adott részletfizetési lehetőség időtartamától a szerződést közös megegyezéssel módosítva térjenek el a felek.

II.2. Folyószámlahitel esetén, ha a moratórium hatályba lépését követően érkezett a számlára befizetés, mi a teendő, vissza kell utalni ezen összeget vagy ezekről az összegekről utólag kell nyilatkoztatni az ügyfelet, hogy a befizetett összeget a moratórium hatálya alá eső tartozása rendezésére kívánja-e fordítani?

Publikálva: 2020.04.30.

Jogalkotói szándékot tükröző, fogyasztói szempontból összességében kedvező, lehetséges folyamat, amely nem zárja ki más, az ügyfelek számára a jogszabályhoz képest kedvezőbb megoldások alkalmazását:

- a 2020. március 18-i egyenleg rögzítésre kerül (gyakorlatilag moratóriumba helyezik), és folyamatosan az ügyfél rendelkezésére tartják, a hitelkeretét ez alá az egyenleg alá nem csökkentik;
- a moratórium alá helyezett hitelegyenleg erejéig történő felhasználás esetén (a moratórium teljes időtartama alatt, amennyiben nem opt-outolt az ügyfél) késedelmi kamatot nem számolnak fel, a kamatot/és a folyószámlahitelhez kapcsolódó díjat elhatárolják, fizetési kötelezettsége nem keletkezik az ügyfélnek;
- a folyószámlahitel jellegénél fogva, amennyiben érkezik bármilyen jóváírás az ügyfélszámláján, az a fennálló hitelegyenleget csökkenti (azaz kamatfizetési kötelezettség nem vagy kisebb mértékben származik aznap, amikor nincs vagy kisebb negatív egyenlege van a számlának). A jóváírt összeg azonnal rendelkezésre is áll az ügyfél számára, valamint a még fel nem használt hitelkeret is;
- amennyiben az ügyfél a 2020. március 18. napján fennálló hitelegyenlegnél nagyobb hitelkerettel rendelkezik és abból a keretből fogyaszt (azaz lesznek napok, amikor a 2020. március 18-i egyenlegnél nagyobb tartozása van), jóváírás esetén ugyanígy csökken a negatív egyenleg (amit azonnal fel is vehet), és ha a napi negatív egyenleg nagyobb, mint a 2020. március 18-i záró tartozása, akkor a kamatok csak a 2020. március 18-i tartozást meghaladó negatív egyenleg után kerülnek betérhelésre.
Fentiek az ügyfél számára összességében kedveznek, mivel a napi kamatozású folyószámlahitelnél csökken az ügyfél kamatfizetési kötelezettsége.

Ennél a megközelítésnél azonban kiemelten ügyelni kell az ügyfélkommunikáció érthetőségére, tartalmára!

Amennyiben fenti folyamat nem megvalósítható, javasolt a hitelegyenlegre elszámolt összeg haladéktalan visszavezetése/visszaütalása a bankszámlára, ezzel párhuzamosan az ügyfél nyilatkoztatása arról, hogy amennyiben a fizetési moratóriumot nem kívánja igénybe venni, arra lehetősége van, vagy bármilyen olyan más megoldás

alkalmazása, amely az ügyfelek számára kedvezőbb feltételeket biztosít és megfelel a 47/2020. Korm. rendeletben foglalt rendelkezések céljának.

Általánosságban fontos kiemelni, hogy a konstrukció valamennyi eleme során biztosítottak kell lennie a 47/2020. Korm. rendelet szerinti fizetési haladék ügyfél általi igénybevételenek, vagyis olyan rendszer által generált automatizmus, mely a 47/2020. Korm. rendeleti cél megvalósulását nem teszi lehetővé, nem elfogadható.

II.3. Hitelkártya termék esetén szükséges-e külön nyilatkoznatni az ügyfelet a hitelkártya számlára érkező jóváírás elszámolásáról, ha az aktív fogyasztói magatartással valósul meg?

Publikálva: 2020.04.30.

Amennyiben a hitelkártya számlán történő jóváírás aktív fogyasztói magatartással történik (átutalás, befizetés) nem szükséges az ügyfél külön nyilatkoztatása.

II.4. A vállalati ügyfelek esetén a folyószámlahitel az ügyfél bankszámlájához kötött hitelkeret, amelyet az ügyfél a bankszámla egyenlegének túlhívásával vesz igénybe. A visszafizetésének alapvető forrás a vállalati ügyfél számlájára partnereitől/ügyfeleitől érkező átutalások. Emiatt a hitelkeret kihasználtsága annak ellenére csökken, hogy a vállalati ügyfél a kölcsön visszafizetését aktívan visszatöltené a hitelkeretet (pl. más bankból átvezetett összeggel). Amennyiben az ügyfél nem jelzi a bank felé, hogy élni kíván a moratóriummal, és időközben a bankszámlája beérkező összegek miatt a március 18-i kinnlevőség összege csökkent, és ez tartósan így is maradt, az értelmezhető-e ráutaló magatartásként egy vállalati ügyfél esetében, hogy nem kíván élni a moratóriummal, és további nyilatkozattételre sincs szükség az ügyfél részéről. Megfelelő-e a fenti értelmezés?

Publikálva: 2020.04.30.

A fenti értelmezés a folyószámlahitelek sajátosságaira figyelemmel sem helyes. Az ügyfélnek nem kell külön jeleznie, azaz nincs szükség nyilatkozatra, hogy élni kíván a moratórium lehetőségével, azt kell jeleznie, ha nem kíván élni azzal. Tehát ha az ügyfél nem jelzi az intézmény felé, hogy élni kíván a moratóriummal, nem jelenti azt, hogy nem kíván élni vele, és nem tekinthető úgy, hogy az a további törlesztési szándékot jelző ráutaló magatartás lenne, ha a számlájára beérkező összegek miatt a 2020. március 18-i kinnlevőség összege csökkent, és ez tartósan így is marad. Tehát az ügyfél számlájára érkező jóváírásokat nem lehet törlesztésnek tekinteni, kivéve, ha az ügyfél ezt kifejezetten jelzi.

II.5. Az egyes hitelkártyákhoz tartozó, ún. installment szolgáltatás alapján fizetendő törlesztőrészeket milyen módon szükséges kezelni? Hogyan alakul a szerződések kamatozása a fizetési moratórium hatályba lépését követően?

Publikálva: 2020.04.30.

Az installment szolgáltatás a hitelkeret terhére történő vásárlás összegének egy, a hitelkártya kondíciójához képest kedvezőbb feltétellel, konkrét futamidővel, részletekben történő visszafizetését jelenti.

Tekintettel arra, hogy ezen szolgáltatás is a kölcsönnyújtás egy formája, a vonatkozó Korm. rendeletek előírásainak az felel meg, ha az intézmény az ezen szolgáltatás alapján fizetendő törlesztőrészek esetében is megfelelően alkalmazza fizetési moratórium és az azt követő elszámolás szabályait, és a vonatkozó, eredeti megállapodás szerinti teljesítés esetén irányadó kamatokat terheli a fizetési moratórium időtartama alatt, és ennek megfelelően határozza meg az ügyfél által a fizetési moratórium lejártát követően visszafizetendő összeget.

Fentiekre figyelemmel az ezen szolgáltatás igénybevétele tekintettel fizetendő törlesztőrészek esetében az MNB által nem elfogadott az olyan eljárás, melynek eredményképpen az intézmény a fizetési moratóriumra

tekintettel meg nem fizetett törlesztőrészlet összegét a hitelkártyaszámlára helyezi át, és a fizetési moratórium lejártáig a hitelkártyára irányadó, magasabb ügyleti kamatot terheli ezen tartozás tekintetében.

II.6. Hitelkártyák esetében a minimum fizetendő összeget hogyan kell meghatározni a moratórium kezdete előtt és után lehívott összegekre?

Publikálva: 2020.05.08.

A 2020. március 18. előtt lehívott összegekre kiterjed a moratórium hatálya, azaz az ezen időszak alatt keletkezett – tőke, kamat és díj - tartozás visszafizetése a moratóriumot követő időszakra halasztódik. Ezért előbbi tartozás nem képezheti alapját a fizetési moratórium alatt fizetendő minimum fizetendő összegnek, az kizárólag a 2020. március 18-a után lehívott összegek alapján képezhető meg az eredeti szerződéses rendelkezéseknek megfelelően.

II.7. A hitelkártya termék egyrészt hitel- és kölcsönnyújtási szolgáltatásból, valamint pénzforgalmi szolgáltatásokból tevődik össze. A hitelkártya pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos díjai változatlanul felszámításra kerülhetnek-e azoknak az ügyfeleknek, akik a fizetési moratórium hatálya alá esnek?

Publikálva: 2020.06.30.

A hitelkártya termék esetében a hitel- és kölcsönnyújtás és a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtása szorosan összefüggő, egymástól elválaszthatatlan tevékenységek, figyelemmel arra, hogy a hitelkártya-szerződés alapján biztosított hitelkeretből a kölcsönösszegek lehívásához szükséges a hitelkártya használata. A fizetési moratórium a hitelező által üzletszerűen nyújtott hitel- és kölcsönszerződésből, illetve pénzügyi lízingszerződésből eredő tőke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettségre vonatkozik. Ebből következően a hitelkártya-szerződéshez kapcsolódó pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásával összefüggő díjakra – amennyiben ezen díjak a hitelszerződésben kerültek kikötésre – kiterjed a fizetési moratórium.

III. LAKÁS-TAKARÉKPÉNZTÁRI TERMÉKEKKEL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK

III.1. Hogyan kell kezelni a lakáskassza által biztosított, áthidaló időszakkal rendelkező kölcsönök esetében a koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről szóló 47/2020. Korm. rendelet 1.§-ában előírt törlesztési moratóriumot.

Publikálva: 2020.04.30.

A 47/2020. Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése szerint a fizetési moratórium kiterjed a lakás-takarékpénztárak által nyújtott áthidaló kölcsönökre is. Ezáltal e kölcsönök adósai a törlesztési kötelezettség teljesítésére 2020. december 31-éig fizetési haladékot kapnak.

IV. ÁLLAMI KAMATTÁMOGATÁSSAL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK

IV.1. Kormányrendelet nem szabályozza, hogy a kamattámogatás lehívása a futamidő alatt változatlanul biztosított-e, illetve nem szabályozza a moratórium ideje alatt a kamattámogatás lehívásának módját, elszámolását. Tekintve, hogy a moratórium nem vonatkozik az Államra, így helyes-e az az értelmezés, hogy a kamattámogatásokat továbbra is megkapják a hitelintézetek.

Publikálva: 2020.04.30.

A kamattámogatott hitelekre vonatkozó moratórium időszaka alatt a kamattámogatás hitelintézet általi lehívása az állam és a hitelintézetek közötti megegyezés függvénye. Javasoljuk a hitelintézetek számára a minisztériumok (PM, EMMI), illetve a MÁK megkeresését.

V. PÉNZÜGYI LÍZINGGEL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK

V.1. Pénzügyi lízing esetében mit kell érteni az egyébként csak kölcsön esetére megjelölt folyósításon, és az lízing esetében mikor következik be?

Publikálva: 2020.04.30.

Álláspontunk szerint azt a kitéfelt, miszerint „fennálló szerződések alapján már folyósított kölcsönökre” kell alkalmazni a moratóriumot, pénzügyi lízing esetén úgy lehet értelmezni, hogy a moratóriumot azokra a pénzügyi lízingügyletekre kell alkalmazni, amikor a már fennálló szerződés alapján a lízingbeadó a lízingtárgy tulajdonjogát megszerelve azt a lízingbevevő határozott idejű használatába adta oly módon, hogy teljesülnek a Hpt. 6. § (1) bekezdésének 89. pontjában foglalt további feltételek is, függetlenül attól, hogy a számla rendezésre került-e a lízingbeadó és a szállító között.

Ez alapján amennyiben 2020. március 18-án vagy azt megelőzően a fenti feltételek teljesülnek, és így a lízingtárgy a 2020. március 18-án vagy azt megelőzően történő, az ügyfél részére történő átadás-átvételekor a lízingbeadó tulajdonában állt a számla kifizetésétől függetlenül, az ügylet a fizetési moratórium hatálya alá tartozik.

V.2. A moratóriumra tekintettel szünetel-e a nyílt végű pénzügyi lízinggel összefüggő számlakiállítás, mentesülnek-e a felek a 12 havi részteljesítéstől? Kiterjed-e a moratórium a számla ÁFA tartalmára (hiszen az se nem tőke, se nem kamat se nem díj, hanem az állam részére beszedett adó)?

Publikálva: 2020.05.08.

A kérdés megválaszolása túlmutat az MNB hatáskörén, javasolt a PM Adóügyekért Felelős Államtitkársága vagy a NAV megkeresése.

V.3. Lízingügyletek esetén érinti-e a moratórium a szerződésből eredő egyéb jogokat (így a lízingbe vevő vételi opciós jogát, illetve használati jogát, vagyis az eszköz használati joga visszavehető a lízingbe vevőtől) valamint harmadik fél jogait és kötelezettségeit? Kiterjed-e a moratórium a nyílt végű pénzügyi lízingre, ahol az opciós jogok érvényesítésekor problémát jelenthet a piaci értéknél magasabb maradványérték?

Publikálva: 2020.07.20.

Míg a hitel és kölcsönügyletek kétalanyúak, addig a lízingügyletekben a szállító, mint harmadik fél is megjelenik, amely fél jogai és kötelezettségei tovább árnyalják az adós-hitelező között fennálló jogviszonyt. A lízingügyletek azon további sajátosságaiból adódóan, hogy a futamidő és a törlesztési ütemezés szoros összefüggésben áll az eszköz értékcsökkenésével, a fizetési moratórium okán a tőke-visszafolyás egyik ágán kisebb összeg realizálna, mint amire a felek szerződési akarata irányul.

A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 9. § (1) és (3) bekezdése, valamint a 13. § (3) bekezdése nyomán a futamidő meghosszabbítás a nyílt végű pénzügyi lízing esetén nem érinti a lízingbe vevő lízingtárgyon fennálló használati jogát és tulajdonszerzési lehetőségét sem. Vagyis – ellenkező megállapodás hiányában – a lízingbe vevőnek vételi jogát, vevőkijelölési jogát az eredeti szerződés szerinti határidőig kell gyakorolnia. Ha nem él ezzel a joggal, akkor – ellenkező megállapodás

hiányában – a lízingtárgy használatára már csak a szerződésben rögzített eredeti időpontig jogosult. Ha viszont él vételi jogával, a maradványértékre, mint vételárra a moratórium már nem terjed ki.

VI. A KÉZIZÁLOGKÖLCSÖNÖKKEL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK

VI.1. A kézizálogkölcsonökre vonatkozik-e a hitelezési moratórium?

Publikálva: 2020.04.30.

A „kézi záloghitelek”, azaz kézizálog fedezete mellett nyújtott hitelek „zálogházban történő tevékenység” keretében történő nyújtása a Hpt. 3. § (1) bekezdése szerinti üzletszerű pénzkölcsönnyújtási tevékenység. A 47/2020. Korm. rendelet 1. §-a az üzletszerűen nyújtott hitel-, kölcsön és lízingszerződések tekintetében rögzíti, hogy azok érintettek a fizetési moratóriummal. A fizetési moratórium e rendelkezések alapján a zálogházi tevékenység keretében kézizálog fedezet mellett nyújtott hitelek szerződéseire is kiterjed.

VI.2. Mi történik a veszélyhelyzet időtartama alatt lejáró kézizálogkölcsonökkel?

Publikálva: 2020.04.30. *(dólt betűtípussal jelölt rész módosítva 05.04-én)*

A 47/2020. Korm. rendelet 1. § (3) bekezdése szerint a fizetési moratórium 2020. december 31-éig tart. A 47/2020. Korm. rendelet 1. § (4) bekezdése szerint a szerződéses kötelezettségek teljesítésének határideje, illetve a kötelezettségvállalás időtartama a fizetési moratórium idejével meghosszabbodik, továbbá a veszélyhelyzet fennállása alatt lejáró szerződés 2020. december 31-éig meghosszabbodik.

Ezen rendelkezéseknek megfelelően a veszélyhelyzet időtartama alatt lejáró kézizálogkölcsonök futamideje 2020. december 31. napjáig meghosszabbodik, és a futamidő során felhalmozott kamatot, illetve egyéb költséget, díjat tartalmazó, egyösszegű fizetési kötelezettség teljesítésének határideje a moratórium időtartamával meghosszabbodik, és a türelmi idő ezen időtartam elteltét követően kezdődik meg. Így például egy 2020. március közepén 60 napos futamidővel folyósított kézizálogkölcson eredeti szerződés szerinti lejáráta 2020. május közepe lenne, azonban a futamidő a jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel 2020. december 31. napjáig meghosszabbodik. A lejárat napja így 2020. december 31. napja lesz, azonban az ekkor keletkező egyösszegű fizetési kötelezettség teljesítésének határideje és a türelmi időszak kezdete a fizetési moratórium idejével meghosszabbodik, azaz 2021. február végére tolódik. Ezen időpontban a zálogtárgy a tőke és járulékai egyösszegű megfizetése esetén váltható ki.

VI.3. A fizetési moratóriummal érintett kézizálog hiteleknél a fizetési moratóriumra hivatkozással kizárhatja-e a zálogház a prolongálás lehetőségét?

Publikálva: 2020.04.30.

Amennyiben a szerződéses dokumentumok az eredeti lejáratot megelőzően lehetővé teszik a prolongálásra irányuló kérelem benyújtását az ügyfelek számára, akkor az intézmény a fizetési moratóriumra hivatkozással nem zárhatja ki ezt a lehetőséget. Ellenkező esetben az intézmény ezen magatartással szerződésszegést valósít meg.

VI.4. A moratórium előtt türelmi időszakba került zálogkölcsonökre vonatkozik-e a fizetési moratórium?

Publikálva: 2020.04.30.

A kézizálog ügyletek esetén a futamidő azon időtartam, amelynek utolsó napján, azaz a lejárat napján az ügyfélnek a folyósított kölcsön összegét annak járulékaival együtt egy összegben vissza kell fizetnie a zálogtárgy kiváltása

érdekében. A türelmi idő ezzel szemben a lejárat, azaz a futamidő utolsó napját követő napon kezdődő azon szerződésben rögzített időtartam, amely alatt az ügyfél még a kényszerértékesítés megkezdése előtt jogosult a zálogtárgyat kiváltani a kölcsön és a futamidőre, továbbá a türelmi – késedelmes – időszakra megállapított járulékok megfizetésével.

Figyelemmel arra, hogy a 47/2020. Korm. rendelet 1. § (1) és (5) bekezdése szerint a fizetési moratórium a 2020. március 18. napján már lejárt szerződésekre nem vonatkozik, a törlesztési moratórium a lejárt futamidejű, türelmi időben zálogkölcsön-szerződésekre nem terjed ki.

VII. A THM MAXIMUM ALKALMAZÁSÁVAL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK

VII.1. Az óvadékkal biztosított hitel- illetve kölcsönszerződésekre vonatkozik-e az 5,9 %-os THM maximum szabály?

Publikálva: 2020.04.30.

A 47/2020. Korm. rendelet 2. §-a szerinti 5,9%-os THM maximum a zálogjoggal nem biztosított fogyasztói hitelek esetén alkalmazandó. Figyelemmel arra, hogy az óvadék a Ptk. VII. címe alapján a zálogjog egy speciális típusa, az óvadékkal biztosított hitel- illetve kölcsönszerződésekre ezen előírás nem vonatkozik.

VII.2. A THM maximalizálás a 2020. március 19. napján és azt követően kötött hitelkártya szerződésekre vonatkozik, de az azt megelőzően kötöttekre nem? Ebből következően a 2020. március 18. napján huszonnégy óráig megkötött hitelkártya szerződések hitelkereteiből 2020. március 19. napjától nyújtott kölcsönökre (hitelkeret használat) nem vonatkozik a THM maximalizálás?

Publikálva: 2020.04.30.

A THM maximum a 2020. március 19. napján és azt követően kötött fogyasztói hitelkártya szerződések alapján folyósított kölcsönökre vonatkozik, az azt megelőzően megkötött hitelkártya szerződésekre – függetlenül attól, hogy mikor kerül sor az alapján a kölcsön felvételére – nem.

VII.3. A THM maximummal érintett fogyasztói hitelek vonatkozásában, amennyiben a 2020. december 31-i határidő nem kerül meghosszabbításra, úgy 2021. január 1. napjától automatikusan, a felek bármiféle jognyilatkozata nélkül a szerződés megkötésekor érvényes hirdetményben meghatározott THM kerül alkalmazásra?

Publikálva: 2020.04.30.

Igen.

VII.4. Figyelembe kell-e venni a THM értékre vonatkozó plafont a kézizálogkölcsönök esetében?

Publikálva: 2020.04.30.

A 47/2020. Korm. rendelet 2. §-a úgy rendelkezik, hogy „E rendelet hatálybalépését követően kötött szerződés alapján felvett, zálogjoggal nem biztosított fogyasztói hitelek esetén a teljes hiteldíj mutató nem haladhatja meg a jegybanki alapkamat öt százalékponttal növelt mértékét.”.

Mindezek alapján a THM plafon a zálogjoggal nem biztosított hitelekre vonatkozik, így a kézizálog fedezete mellett nyújtott hitelekre nem.

VII.5. Hogyan kell alkalmazni a fizetési moratórium alatt a THM szabályt és milyen módon kell feltüntetni a teljes hiteldíj mutatót?

Publikálva: 2020.05.15.

A 47/2020. Korm. rendelet 2. §-ában meghatározott teljes hiteldíj mutató kiszámításakor a hitelszerződés kapcsán fizetendő összes díjnak a 62/2020. Korm. rendelet 4. § (1) bekezdésében meghatározott időpontig alkalmazott mértékét kell figyelembe venni (kedvezményes THM).

A kedvezményes THM-mel egyidejűleg a teljes hiteldíj mutató meghatározásáról, számításáról és közzétételéről szóló 83/2010. (III. 25.) Korm. rendelet rendelkezéseinek megfelelően számított teljes hiteldíj mutatót is közzé kell tenni. Az Fhtv. 4. § (2) bekezdésének alkalmazása tekintetében pedig fel kell tüntetni továbbá a 62/2020. Korm. rendelet 4. § (1) bekezdésében meghatározott időpontot (2020. december 31.) követő törlesztőrészlet várható összegét is. A THM értékét és a 62/2020. Korm. rendelet 4. § (1) bekezdésében meghatározott időpontot követő törlesztőrészlet várható összegét a hitelre vonatkozó kereskedelmi kommunikációban a teljes hiteldíj mutató és a törlesztőrészletek feltüntetésére vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint kell feltüntetni. A kereskedelmi kommunikációban alkalmazott tájékoztatást a hitel alapjául szolgáló szerződéskötési folyamat során nyújtott tájékoztatásokban is alkalmazni kell, a figyelem felkeltésére alkalmas módon.

VII.6. Figyelembe kell-e venni a THM értékre vonatkozó plafont a pénzügyi lízing esetében?

Publikálva: 2020.05.22.

A 47/2020. Korm. rendelet 2. §-a a Korm. rendelet hatálybalépését követően kötött szerződés alapján felvett, zálogjoggal nem biztosított fogyasztói hitelek esetén előírta a THM maximalizálásának kötelezettségét. Az Fhtv. 1. § (3) bekezdése alapján a fogyasztói hitelre vonatkozó szabályok a fogyasztónak nyújtott pénzügyi lízingre is alkalmazandók. Mindezek tükrében a THM plafon kiterjed a pénzügyi lízingszerződésekre is.

VII.7. Vonatkozik-e a befektetési hitelezésre a THM-maximum?

Publikálva: 2020.09.08.

A 2020. évi LVIII. törvény 10. § (1) bekezdés szerinti THM-maximum a 2020. március 19. napján vagy azt követően, a fizetési moratórium idején megkötött szerződés alapján felvett, jelzáloggal nem biztosított fogyasztói hitelekre vonatkozik.

A „fogyasztói hitelek” meghatározása során az Fhtv. rendelkezései irányadóak. Az Fhtv. 1. § (2) bekezdés e) pontja értelmében a törvény rendelkezéseit nem kell alkalmazni a befektetési vállalkozásokról és az árutózsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvényben meghatározott befektetési hitelre.

Tekintettel arra, hogy az Fhtv. értelmében a befektetési hitel nem minősül „fogyasztói” hitelnek, annak vonatkozásában a 2020. évi LVIII. törvény 10. § (1) bekezdésében rögzített THM-maximum nem irányadó.

VIII. PÉNZÜGYI VÁLLALKOZÁSOKKAL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK

VIII.1. Milyen likviditást, működés fenntartást, munkahelymegtartást segítő intézkedéseket nyújt az MNB a pénzügyi vállalkozások számára a koronavírussal összefüggésben kialakult helyzetben? Várható-e a pénzügyi vállalkozások 2020-ban megfizetendő különadójának elengedése?

Publikálva: 2020.04.30.

Az MNB a felmerülő kihívásokra az elmúlt időszakban koordinált lépéssorozattal reagált, amelyet az időközben felmerült pénzügyi, állampapírpiazi és reálgazdasági fejleményekre reflektálva további lépésekkel egészített ki. Ennek keretében az MNB átalakította monetáris politikai eszköztárát és megváltoztatta működési keretrendszerét.

A változtatások lehetővé teszik, hogy az MNB a számára fontos részpiacokon célzottan tudjon likviditást nyújtani és befolyásolni a monetáris kondíciókat. A fentiek mellett a 47/2020. Korm. rendelet 8. §-ának módosításával - egyebek mellett - a pénzügyi vállalkozások is a moratórium hatálya alá kerültek saját refinanszírozási forrásaik tekintetében.

A különadóval kapcsolatos kérdés megválaszolása a jogalkotó illetékességi körébe tartozik.

VIII.2. A 140/2020. Korm. rendelet alapján a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény szerinti beszámolókra vonatkozó beszámolóképzési határidő 2020. szeptember 30. napjáig meghosszabbításra került. A pénzügyi vállalkozások a beszámolóhoz kapcsolódó felügyeleti jelentéseinek beküldési határideje igazodik-e a beszámoló beküldésének meghosszabbított határidejéhez?

Publikálva: 2020.05.22.

A beszámoló készítési kötelezettség elhalasztását rögzítő 140/2020. Korm. rendelet a beszámolóképzés elhalasztását a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény 2. § 19. pontja szerinti közérdeklődésre számot tartó gazdálkodókat kivéve teszi lehetővé. A hivatkozott jogszabály alapján közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónak minősül

a) az a gazdálkodó, amelynek átruházható értékpapírjait az Európai Gazdasági Térség valamely államának szabályozott piacán kereskedésre befogadták,

b) minden olyan, az a) pont hatálya alá nem tartozó gazdálkodó, amelyet jogszabály közérdeklődésre számot tartónak minősít.

Fentiek alapján zártkörű részvénytársasági formában működő pénzügyi vállalkozások csak abban az esetben minősülnek közérdeklődésre számot tartó – ezáltal beszámolóképzésre a rendes szabályok szerint kötelezett – gazdálkodónak, amennyiben jogszabály ekként minősíti őket.

A 36/2018 MNB rendelet 4. számú melléklete alapján az éves auditált jelentések beküldési határideje a beszámoló elfogadását követő 15 munkanap, de legkésőbb tárgyévét követő év május 31. napja, amely a 140/2020. Korm. rendelettel összhangban akként kerül alkalmazásra, hogy az éves auditált jelentések beküldését az MNB 2020. szeptember 30. napjáig várja. E határidő végső határidő, ugyanakkor, ha az éves beszámoló arra jogosult szerv általi elfogadása megtörténik, úgy az MNB javasolja az auditált felügyeleti jelentésnek az ágazati törvények (Hpt., Fsztv.) szerint, az elfogadástól számított 15 munkanapon belüli beküldését.

IX. KÖVETELÉSKEZELÉSSEL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK

IX.1. A megszűnt szerződésből származó követelések esetében a moratórium alatt a késedelmi kamat továbbra is alkalmazható?

Publikálva: 2020.04.30.

Amennyiben felmondásra került a szerződés a moratórium előtt, úgy arra nem vonatkozik a moratórium. Kivételt jelentenek a természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvényben meghatározott eljárások (magáncsőd) alatt álló adósok – végrehajtás felfüggesztésével érintett – hitelszerződesei, melyekre vonatkozik a moratórium.

IX.2. Indítható-e fizetési meghagyásos eljárás és a jogerős fizetési meghagyás átfordítható-e végrehajtási eljárásba?

Publikálva: 2020.04.30.

Az 57/2020. Korm. rendelet részben kezeli a kérdést (ingatlan kiürítése iránt csak a veszélyhelyzet megszűnését követően lehet intézkedni; lakóingatlan árverezése iránt legkorábban veszélyhelyzet megszűnését követő 15. napon lehet intézkedni; az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtások szünetelnek), azon cselekményekre és eljárásokra, amelyek vonatkozásában a rendelet nem állapít meg eltérő szabályokat a veszélyhelyzet idejére, a hatályos keretrendszer alkalmazandó.

A fentiek mellett az 57/2020. Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése szerint: „(1) A végrehajtó a veszélyhelyzet ideje alatt a végrehajtási eljárások során a végrehajtási eljárás megindulását követően a végrehajtható okirat adós részére történő kézbesítésével egyidejűleg tájékoztatja az adóst a részletfizetés lehetőségéről és feltételeiről. Amennyiben az adós részletfizetési szándékát a végrehajtó felé jelzi, azt a végrehajtó a végrehajtást kérő előzetes hozzájárulása nélkül megállapíthatja.”

IX.3. A letiltások foganatosítása és a bankszámlákra vezetett végrehajtás is felfüggesztésre kerül a moratórium alatt?

Publikálva: 2020.04.30.

A felmondott vagy végrehajtás alatt álló szerződések már nem fennálló szerződések, így ezekre – kivéve a magáncsőd alatt álló személyek szerződéseit – nem vonatkozik a moratórium. Amennyiben végrehajtás keretében az ügyfél jövedelmének (munkabér, nyugdíj) letiltására került sor, arra nem vonatkozik a moratórium. Ugyanakkor az adós kérheti a végrehajtást foganatosító bíróságtól kivételesen a végrehajtás felfüggesztését, ha az adós a járványügyi intézkedésekkel összefüggésben került olyan élethelyzetbe, amely méltányolható körülmény. Az adós kérelméről a bíróság dönt. (57/2020. Korm. rendelet 7.§ (2) bekezdése)

Az 57/2020. Korm. rendelet alapján ingatlan kiürítése iránt csak a veszélyhelyzet megszűnését követően lehet intézkedni; lakóingatlan árverezése iránt legkorábban veszélyhelyzet megszűnését követő 15. napon lehet intézkedni; az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtások szünetelnek.

Azon cselekményekre és eljárásokra, amelyek vonatkozásában a kormányrendelet nem állapít meg eltérő szabályokat a veszélyhelyzet idejére, a hatályos keretrendszer alkalmazandó. Emellett az 57/2020. Korm. rendelet 7. § (2) bekezdése szerint: „(2) A végrehajtást foganatosító bíróság az adós kérelmére kivételesen akkor is felfüggesztheti a végrehajtást, ha az adós a járványügyi intézkedésekkel összefüggésben került olyan élethelyzetbe, amely méltányolható körülmény.”

IX.4. Felfüggeszhető-e 2/2019. MNB ajánlás szerinti rendszeres értesítő levelek kiküldése?

Publikálva: 2020.04.30.

A 2/2019. MNB ajánlás 2019. május 1. napján lépett hatályba azzal, hogy a rendszeres értesítő levelek kiküldésére először a 2019-es év vonatkozásában kell sor kerüljön 2020-ban. A következő indokokra tekintettel az MNB nem támogatja a rendszeres értesítőlevelek kiküldésének felfüggesztését:

- a követelésvásárlók által kezelt követelések alapján fennálló fizetési kötelezettségekre nem terjed ki a fizetési moratórium,
- megfelelően hosszú idő állt rendelkezésre az esetleges informatikai fejlesztések elvégzésére,
- az értesítő levelek kiküldésére a 2020. év végéig van lehetőség.

IX.5. Felmondott szerződés a moratórium alatt ellátható-e végrehajtási záradékkal?

Publikálva: 2020.05.08.

A kérdés megválaszolása túlmutat az MNB hatáskörén, javasolt a hatáskörrel rendelkező szervezet (Igazságügyi Minisztérium) megkeresése.

X. PANASZKEZELÉssel ÉS ÜGYINTÉZÉssel KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK

X.1. Elegendő-e, ha panasztételre telefonon, a holnapon található úrlapon, levélben vagy emailen van lehetőség az ügyfelek és a munkatársak egészségének védelme érdekében?

Publikálva: 2020.04.30.

A 2020. április 23. napjától kezdődően hatályos 145/2020. Korm. rendelet 3. §-a szerint a panaszkezelés a veszélyhelyzet ideje alatt kizárólag írásban - ideértve az elektronikus utat is - vagy telefonon történik.

X.2. Elegendő-e, ha a befizetésekre postai úton vagy átutalással van lehetőség?

Publikálva: 2020.04.30.

A személyes ügyintézés lehetősége vonatkozásában irányadó a kijárási korlátozásról szóló 71/2020. (III. 27.) Korm. rendelet kivételi szabálya, amely a lakóhely, tartózkodási hely, valamint a magánlakás elhagyására szolgáló alapos indokok között nevesíti a személyes megjelenést igénylő ügyintézés, így a hatósági, banki, pénzügyi, biztosítási és postai szolgáltatások igénybevételét.

Felhívjuk a figyelmet, hogy az MNB a 2020. március 27-én honlapján megjelent sajtóközlemény¹ értelmében – összhangban a kijárási korlátozásról szóló Kormányrendelettel – elvárja, hogy a pénzügyi intézmények (nemcsak a hitelintézetek, de a tőkepiaci, biztosítási és pénzügyi piac szereplői is) a vírusveszély idején is tartsák nyitva fiókjaikat és szolgálják ki ügyfeleiket azokban. Ez nem zárja ki annak lehetőségét, hogy – ha az ügyfelek személyes kiszolgálási igénye ténylegesen lecsökkent – egyes fiókoknál rövidített nyitvatartást vagy a nap egy szakában csak az időseknek történő ügyfélszolgálatot alkalmazzanak. Jelentős számú ügyfélkifogás esetén vissza kell térni a megszokott nyitvatartáshoz.

Az elvárás arra figyelemmel is jelentőséggel bír, hogy a követelésvásárlók által kezelt kitettségekre a fizetési moratórium nem terjed ki, ezekben az esetekben előfordulhat ügyintézési igény.

Az ügyfélszolgálati tevékenység folytonos működtetése érdekében az MNB javasolja, hogy tereljék az ügyfeleket a távkapcsolatok (a telefonos és az elektronikus ügyintézés) irányába, biztosítsák e csatornákon a megfelelő kapacitást, ezzel is csökkentve a személyes ügyfélszolgálat igénybevételét.

X.3. Miként érinti a veszélyhelyzet az ügyfelek nyilatkozattételi, okiratbenyújtási, elállási és egyéb bejelentési kötelezettségeinek teljesítését?

Publikálva: 2020.05.08.

A 145/2020. Korm. rendelet szerint az MNB tv. 39. § (1) bekezdésében meghatározott törvények hatálya alá tartozó személyek és szervezetek által megkötött szerződések vonatkozásában az ügyfelek nyilatkozattételi,

¹ <https://www.mnb.hu/sajtoszoba/sajtokozlomenyek/2020-evi-sajtokozlomenyek/az-mnb-elvarja-a-penzugyi-intezmenyek-fiokjainak-folyamatos-nyitvatartasat>

okiratbenyújtási, elállási és bejelentési kötelezettségének teljesítése a veszélyhelyzet ideje alatt a veszélyhelyzet okán nem volt lehetséges, akkor a veszélyhelyzet megszűnését követő 30 napon belül teljesített nyilatkozattételi, okiratbenyújtási, elállási és bejelentési kötelezettség határidőben teljesítettnek minősül.

X.4. A 145/2020. Kormányrendelet 2.§-a kiterjed-e az ügyfél által előterjesztett panasz megválaszolásának határidejére is, azaz a panaszra adott válasz határideje is meghosszabbodik-e 30 nappal?

Publikálva: 2020.05.15.

A 145/2020. Korm. rendelet 2. §-a az MNB álláspontja szerint a panaszkezelésre is vonatkozik, figyelemmel arra, hogy a jogszabály célja, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt esetlegesen előálló kapacitáshiányból fakadó működési nehézségekre tekintettel – a határidők meghosszabbításával – általánosan minden, ügyfeleknek címzett szolgáltatói tájékoztatás, illetve nyilatkozattétel esetében rugalmasabb működési feltételeket biztosítson a felügyelt intézmények számára, így a panasszal kapcsolatos szolgáltatói álláspont közzétevése is e körbe tartozik.

XI. VEZETŐI KÖRLEVELEKKEL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK

XI.1 A fizetési moratórium időszaka alatti hitelezési tevékenység folyamatosságának biztosításáról és a moratórium lejártával keletkező fizetési nehézségek kezelésére való felkészülés fontosságáról szóló MNB vezetői körlevél

XI.1.1. A monitoring tevékenység keretében a moratóriummal érintett ügyfelek nyilatkoztatása lehet célszerű a moratórium időszakának utolsó negyedében, hogy a moratórium lejáratát követően várhatóan tudják-e teljesíteni a megállapított tőke- és kamattörlesztéseket, vagy további fizetési könnyítésre van szükségük? Kérjük megerősítésüket, hogy a javasolt eljárásrendet a moratóriummal élő ügyfelek esetén indokolt alkalmazni, és a nyilatkoztatásra elsősorban a személyes kontaktust nem igénylő digitális csatornákon keresztül kerülhet sor.

Publikálva: 2020.05.08.

Megerősítjük, hogy a moratóriumot igénybe vevő ügyfelek esetében szükséges a nyilatkoztatás, mivel a többi ügyfél a moratórium ideje alatt fizetett, nekik a fizetést lehetetlenné tévő nehézség nem merült fel. Ugyanakkor felhívjuk az intézmények figyelmét, hogy tekintettel arra, hogy korábbi nyilatkozatuktól függetlenül a moratórium időszaka alatt az ügyfelek később is, akár a moratórium időszakának utolsó negyedében is élhetnek a moratórium adta lehetőséggel, így szükséges a moratóriumot igénybe vevők körére vonatkozóan naprakész nyilvántartással rendelkezniük. A kapcsolattartás szerződésben rögzített általános módja szerinti csatorna alkalmazása indokolt, amennyiben az lehetővé teszi az elektronikus kapcsolattartást, úgy azzal elsődlegesen élhet az intézmény. Ugyanakkor azokban az esetekben, ahol korábban nem volt sikeres az elektronikus kapcsolatfelvétel, az egyéb csatorna alkalmazása továbbra is indokolt.

XI.1.2. „A fizetési moratórium alatt az Intézmény [...] havi rendszerességgel tájékoztassa az adóst a fizetési moratórium időszaka alatt keletkező, az időszak alatt megfizetésre nem kerülő tőke-, kamat- és díjfizetés mértékéről” A fizetési moratóriummal és Kormányzat, illetve a Jegybank által meghirdetett gazdaságélénkítő programokkal összefüggésben számos fontos intézményi fejlesztés van folyamatban. A körlevél nem ír elő határidőt a teljesítésre, mikortól várja el az MNB az ennek való megfelelést, az ellenőrzések során milyen szempontok szerint dönt arról, hogy az intézmény teljesítette a körlevélnek ezt az elvárását?

Publikálva: 2020.05.08.

Az MNB felügyeleti jogkörében eljárva ellenőrzi az egyes felügyeleti szabályozói eszközökben foglalt elvárások, ajánlások teljesülését. Az MNB minden esetben értékeli az intézmények teherviselési képességeit, valamint

össességében a megfelelési szándékot és ennek megfelelően – a megfelelési szándék érzékelése esetén méltányosan - bírálja el az elvárások teljesülését, ugyanakkor felhívjuk az intézmények figyelmét, hogy a járványügyi veszélyhelyzet okán megfogalmazott elvárásaink, ajánlásaink megvalósítása növeli az intézmények ellenállóképességét, stabilitását és felkészültségét a moratóriumot követő időszakra, ami elengedhetetlen a pénzügyi közvetítőrendszer hosszútávú stabil működéséhez. Ez alapján célszerű törekedni arra, hogy az intézmények lehetőleg mielőbb alakítsák ki ennek a feltételeit.

XI.1.3. „A fizetési moratóriumot követően az Intézmény: [...] törekedjen arra, hogy a fizetési moratórium ideje alatt a fogyasztó által meg nem fizetett kötelezettségek után felszámított kamat- és díjterhek megfizetését a fogyasztóval egyeztetve ütemezze” Kérjük annak megerősítését, hogy a felügyelet elvárása arra irányul, hogy az intézmények vegyék figyelembe az ügyfelek arra vonatkozó jelzését, hogy a felajánlott futamidő túlzott terhet jelent a fizetőképességükhöz képest és indokolt esetben egyedileg állapodjanak meg ezzel kapcsolatban.

Publikálva: 2020.05.08. *(kiegészítve a dőlt betűtípussal jelölt résszel 09.08-án)*

A fogyasztókkal történő egyeztetés célja, hogy szükség esetén az adósságrendezés egy személyre szabott, egyedi megállapodáson alapuló, az ügyfél tartós fizetőképességét tükröző megoldást találjanak. Így ha az intézmény küld egy ütemezést az ügyfél számára, amelyre az ügyfél visszajelez, hogy bizonyos okok miatt nem tudja vállalni, akkor alapvető elvárás az MNB részéről, hogy legyen meg a hajlandóság az egyeztetésre és a kellő rugalmasság az ügyfél számára is megfelelő egyedi ütemezés kialakítására. Az is elvárás, hogy ha az ügyfél proaktív és előre jelzi, hogy számára mi lenne megfelelő, akkor azt is tudják kezelni az intézmények.

Fizetéskönnyítési megállapodás - szerződés módosítását, új szerződés megkötését eredményező - kidolgozása során az MNB elvárásainak akkor felel meg az intézmény, ha a törlesztési megállapodás alapjául szolgáló hitellefutás – a 2020. évi LVIII. törvény 13. § (1) és (4) bekezdések rendelkezéseire is tekintettel – a moratórium alatt felhalmozott kamat és díj tőkésítésének kedvezőtlen hatását nem hárítja a fogyasztóra.

A Magyar Nemzeti Bank a véleményét kizárólag a kérdésben megfogalmazott információkra tekintettel alakította ki. A Magyar Nemzeti Bank véleménye nem tekinthető kötelező erejű állásfoglalásnak, a benne foglaltak azt tükrözik, hogy adott jogszabályi rendelkezés kapcsán mit tekint az MNB a jogszabályi előírásokkal összhangban lévő legjobb gyakorlatnak. A jelen összefoglaló kizárólag tájékoztatás céljából készült a pandémiás helyzetre tekintettel kiadott jogszabályok egységes értelemezésének és alkalmazásának elősegítése érdekében, a benne foglaltak harmadik személyekkel szemben nem használhatóak fel, illetve jogvita eldöntésére nem alkalmazhatóak.

A törlesztési moratóriummal, valamint a pandémiával összefüggő felügyeleti intézkedésekkel kapcsolatosan kiadott Gyakran Ismételt Kérdések összeállításban megjelenő válaszok a publikálás idején hatályos jogszabályok alapján kerültek kiadásra.

XII. RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

2020. évi LVIII. törvény	A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készületségről szóló 2020. évi LVIII. törvény
284/2020. Korm. rendelet	A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti kormányrendeleti szabályokról szóló 284/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet
47/2020. Korm. rendelet	A koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről szóló 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet
57/2020. Korm. rendelet	az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során a végrehajtással kapcsolatban teendő intézkedésekről

62/2020. Korm. rendelet	A koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről szóló 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet fizetési moratóriumra vonatkozó részletszabályairól szóló 62/2020. (III. 24.) Korm. rendelet
145/2020. Korm. rendelet	A Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a veszélyhelyzetre tekintettel a pénzügyi ágazat rugalmas működése érdekében szükséges intézkedésekről szóló 145/2020. (IV. 22.) Korm. rendelet
2/2019. MNB ajánlás	A fogyasztóval szembeni követeléskezelési tevékenységről szóló 2/2019. (II.13.) MNB ajánlás
10/2016. MNB ajánlás	A pénzügyi szervezetek számára a fogyasztóvédelmi elvek alkalmazásáról szóló 10/2016. (X.24.) számú MNB ajánlás
Fhtv.	A fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. törvény
Hpt.	A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény
MNB	Magyar Nemzeti Bank
Ptk.	A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény